KA KAMRAM JONGPHI HA KA KAM U BLEI

KA KAMRAM JONGPHI HA KA KAM U BLEI

Da

U Rev. Dr. Oswald J. Smith, Litt.

LA PYNWAN SHA KA KHASI BAD

LA PYNMIH DA :—

U BOXTON L MARBANIANG
WAHINGDOH, SHILLONG-793001
MEGHALAYA.

Rs. 2.50

Shi Kyntien

Nga sngewnguh eh ia u Blei ba lyngba ka jingpyniaid bastad jong u, u la plie ka lad ban pynmih ia kane ka kot ha ka Khasi ia kaba la shim katto-katne ki lynnong na ka kot 'the Challenge of Missions' da u Dr. Oswald Smith. Nga la sngewdei ban buh da kane ka kyrteng, la ka iapher na ka phareng, khnang ban pyniadei bad ki khubor jong ka kot hi.

Nga ngeit skhem ba kane ka kot kan pynshai la ka kamram jong ki bangeit bad kan pynkhih ruh ban leh eiei. Kumta nga dwai ba u Blei un kyrkhu ia ki nongpule lyngba ki khubor ba kordor jong une u nongialap uba khraw.

Kumjuh ngam lah khlem da pynpaw hangne ia la ka jingsngewnguh ka bakhraw ia u Dr. Smith uba la shah ban pynmih ia kane ka kot, Ia I Bah Shrolen Marbaniang (I Kni Kur), I Bah T.G. Rangdong (I Pa jong nga) bad ar ngut ki para jong nga kiba la pynlah ba ngan phah shon ia ka. Kumjuh de ia ki nongtrei bad ki nongpyniaid ka Scorpio printers kiba la ai ki lad na ka liang ka Press.

B,L Marbaniang
1st May 1980.

Ka Jingkynthoh lyngkot

Nga la iohlad ban pule katto katne ki kot ba la thoh da U Dr Oswald J. Smith, kiba la ai jingmyntoi ia ngi shibun. Na ki kot kiba u la thoh ngi shem ba u pynpaw bha ia ka jingieit bad jingshitrhem ba u don na ka bynta ka Kospel U Jisu Khrist.

Nga sngewkmen ban iohi ba la pynwan sha ka Khasi sa ia kane kawei pat ka Kot, kaba la buh kyrteng "Ka Kamram jongphi ha ka kam U Blei". Ha kane ka Kot I Mr. Marbaniang i la jied bad buh ha ka ktien Khasi tang ia ki bynta kiba iadei ia ngi ha kine ki sngi. Haba nga pule ha ka Khasi ruh, nga sngew ka don ka khubor ba sngewbang ha ki kyntien kiba shai ia ki paitbah.

Kane ka long ka kot kaba kordor shibun, kumta nga kyntu ia baroh ki Pastor, ki Evengelist, ki tymmenbasan bad ki dkhot jong ka Balang ban pule ia ka.

Ki jingmyntoi kiba ngi lah ban ioh ha kaba pule ia ka ki long :-

1. Ka hikai ia ngi ban sngewthuh ia ka kamram jong ka Balang bad jong uwei pa uwei u Khristan na ka bynta la u Trai bad u Nongpynim jong ngi U Jisu Khrist.

2. Ka pynpaw ia ka bor bad ka jingieit jong U Jisu Khrist, kaba u nongthoh u iathuh ia la ka jong ka jingshem, kaba lah ban pynkhih mynsiem ia kiwei kumjuh.

3. Ka iarap ruh ia ngi ban shem bad ban ioh bynta ha ka Jingialap ia ka Kospel, wat la ngi don ha kano kano ka kam ne jingshakri ha kane ka jingim.

4. Ka ai jingshai ia ngi kumno ban ai sha ka Kam jong U Blei.

Sa shisien nga kyntu jur ia ki lok baroh ban pule ia kane ka kot, na ka bynta ka jingmyntoi jongphi hi.

Dated Mission Compound,
Shillong,
The 1st May, 1980

Rev. C. Jyrwa,
Secretary, Mission & Evangelism
K J.P. Synod.

KI LYNNONG.

1. Kaei ka Kamram ba kongsan tam jong ka Balang ?

2. Kumno U Blei u la khot ia nga sha ka Kam ialap kylleng ka pyrthei,

3. Hato U Khrist Un wan pat sha ka pyrthei shuwa ba yn dep ialap ia ka ?

4. Hato ngi la lah ban leh ei ei ha ka jingialeh jong ngi ban ialap hapdeng ki bym pat ngeit ?

5. Kumno U Blei U la hikai ia nga ban ai sha ka kam ialap.

6. Lai ki bynta ha ka jingphah synran U Khrist.

7. Kumno ngin pynphriang ia ka Kospel ha kane ka juk jong ngi ?.

8. Ki Motto ka kam ialap.

* * *

Sngewbha pule lynnong 5 ha ka jaka lynnong 6 ha ka page 27.

LYNNONG I.

Kaei ka kamram ba kongsan tam jong ka Balang?.

Peit ha ka Kitab Ezekiel 3 : 17—19. Hangne nga kwah ban pynkylla katto katne ki ktien khnang ban pyniadei ia ka bad kane ka aiom jong ngi. Khmih bha ia ki jingpynpher, ki ban pyniadei bad ka Kam ialap.

Dkhot 17. "Ko Nongtrei Kam nlam, nga la pynlong ia me u Nongsharai : namarkata shah shkor ia ka ktien ka shyntur jong nga, bad ai jingmaham na nga. Haba nga ong ha u bymngeit, Men iap shisha : bad mem ai jingmaham ia u, lane mem kren ban maham ia u bymngeit na ka lynti bymman jong u, ban pynim ia ka mynsiem jong u ; uta hi u riewbymman un iap ha la ka jingleh bym hok ; hynrei ia ka snam jong u ngan pan na ka kti jong me. Hynrei lada me maham ia u bymngeit, te um phai na la ka jingbymngeit lane na la ka lynti bymman jong u, u un iap ha la ka jingleh bymhok hynrei me me la pyllait ia la ka mynsiem."

La bun snem mynta ki motto Kam ialap motto-Ki ktien lyngkot hynrei kiba don jingmut) - ki la ai mynsiem katta katta ia nga. Ngan ai haphi ia kane kawei kaba kham ktah ia nga ban ia kiwei pat—"Ka kamram ba kongsan tam jong ka Balang ka dei ka Jingialap ia ka Pyrthei". Nga da ngeit ia kane naduh la ka dohnud, ba ka Kam kaba donkam eh jong ka Balang U Jisu Khrist ka dei ka Jingialap ia ka Pyrthei.

Ka Pyrthei.

Nga kwah ban shim lai tylli ki ktien na katei ka motto bad ngan batai bniah ia ki, kawei pa kawei. Nyngkong ngan shim ia ka ktien "pyrthei". Ka kamram ba kongsan tam jong ka Balang ka long ka Jingialap ia ka pyrthei." Mynba U Blei u ieit, U ieit ia ka pyrthei. Mynba u ai ia U Khun, U ai ia la U Khun na ka bynta ka pyrthei. Myn-

ba U Jisu Khrist u la iap, ula iap ba ka bynta ka pyrthei. Ka jingiohi jngai jong U Blei ka long ia ka pyrthei. Mynta ruh u Blei U kwah ia ngi ban don ka jingiohi jngai ia ka pyrthei.

Bun na ngi ngi ia peit ia ka jingdonkam tang la i jong i dong ne i jaka. Ngi iohi tang ia la ka jong ka nongrit ne ka nongbah, bad ngim iohi shuh ia kaba sha lyndet jong ka. Don kito kiba pyrkhat tang ia la ka jong ka Balang ne ka kynhun bad kim don jingsngewtynnad ia ka jingtrei jong kiwei pat ki lok. Hynrei don kiwei pat kiba kham iar ka jingiohi jngai, Ki iohi ia ka jingdonkam jong ka nongbah jong ki baroh kawei, bad ka jong ka Jylla de bad ki kloi ban ai sha ka kam na ka bynta ka jingialap jong ka. Hynrei ma ki ruh ki dang khmih hi tang ia la ka jong ka jaka, namar ki ruh kim pat peit sha lyndet la ka jong ka nongbah ne ka Jylla ba ki shong. Nangta ki don pat kito kiba ka jingiohi jngai jong ki ka kham iar shuh shuh. Ki iohi ia la ka jong ka ri (country) baroh kawei bad ki kloi ban trei ia ka jingialap ha ka. Hynrei ma ki ruh ki dang peit tang ia la ka jong hi, namar kim shym iohi ia ki ri sha lyndet u pud ka ri kaba ki shong ka jingiohi jngai kaba U Blei u kwah ia ngi ban don, ka long ia ka pyrthei hi baroh kawei.

Ngam tip balei bun na ngi ngi iohi lane ngi pyrkhat tang ia kiba dei la ki jong. ? Hato ka long namarba U Blei u sngewtynnad tang ia ki dohstem kiba im hangne ban ia kito ki dohiong kiba shong shawei? lane hato U kham ieit ia ki dohlieh ban ia kiwei pat? Ne ka long namarba ngim don ka jinglohijngai? Kumta ba ngim iohi ia ka jingdawa ha ka pyrthei.

U Blei, na la ka jong ka khet, u lah ban peit arsut ia ka pyrthei baroh kawei bad iohi ia kawei pa kawei ka ri, ia ki khyndewbah bad ki dewlynnong baroh ha ka juh ka por. Lada ngi lah ban iaid jngai ngi lah ban iohi ia ka pyrthei kumba U Jisu u iohi.

Balei ba bunsien ngi ju pyrkhat ba ngi dei tang ma ngi ki briew kiba kham kyrpang ha ka pyrthei baroh kawei?

Kat shaba nga leit nga lap iakane ka juh ka jing sngew. Mynba nga don ha Bilat nga shem ba ki briew ki ia ong, "ngi dei tang mangi ki briew kiba kyrpang" "Haba nga don ha Australia bad Aphrika, ka long hi kumta, ki ia ong" ngi dei tang ma ngi ki briew". Kat shaba nga leit hapoh Amerika nga iohsngew na baroh sawdong "ngi dei tang ma ngi ki briew". Shisien haba nga don ha iwei ia dewlynnong Pacific, ki briew hangta ruh ki ia ong, "ngi dei tang ma ngi ki briew ba kyrpang" bad ki ju ia ong i nga kumne-"Phi ki nong Amerika balei phi ia shong jngai sha ki tduh jong ka pyrthei shai? balei phim iashong ha ki bynta bapdeng jong kiei kiei? Ka jingmut jong ki ka long ba ki nong Bilat bad nong Amerika ki shong jngai sha ki tduh jong ka pyrthei shai, katba kito ki nong Pacific pat ki im hapdeng. Te ka jingeh ka long namarba ki iohi tang iala ka jong ka dong, kim don ka jingiohi jngai ia ka pyrthei. Ki tharai ba ki long ki briew kiba kyrpang tam ha ka pyrthei.

Lada nujor ia ka ri Khasi-Jaintia ha ka map jong ka pyrthei, ka long tang i jaka iba rit katta katta. Te balei ngin sngewsarong ba ngi long ki briew ba kyrpang? Balei ngin ia peit tang iala i jong i jaka. Balei ngin don ka jingpyrkhat ba u Blei u kham ieit kyrpang ia ngi ban ia kiwei pat ki briew jong ka pyrthei? Balei U Blei Un shu sngewtynnad tang iangi ban ia kiwei pat ki briew jong kiwei ki ri? Ah ban da U Blei Un ai ha ngi ia ka jingiohi jngai ia ka pyrthei, ba ngin lah ban trei na ka bynta ka jingialap sha ka pyrthei baroh. Ka pyrthei ia kaba u Khrist U la iap na ka bynta jong ka.

Ba kongsan tam.

Kawei pat ka ktien ha ka Motto jongngi ka dei ka ktien "ba kongsan tam". "Ka kamram ba kongsan tam jong ka Balang ka long ka jingialap ha ka pyrthei".

Lada ka jingialap ia ka pyrthei ka dei ka kam ba kongsan tam jong ngi. Namarkata haba don ka Jingialang na ka bynta ka kam ialap ngi la dei ban iehnoh shuwa ia kiwei pat ki kam bad ban don hangta, lymda kumta ngi buh

shuwa ia kiwei ha khmat; Ngin pynl iala ka jingngeit da ki jingleh jong ngi.

Kaba ar, lada ka jingialap ia ka pyrthei ka wan nyngkong, te ngi dei ban kham ai sha ka kam ialap, namar ki don kiwei pat ki byn don ka jingiohi jngai, ki ban ai sha ki jingdonkam hapoh la ka jaka. Ah ki don tang khyndiat eh kiba sngewtynnad ha ka kam kaba kongsan tam jong ka Balang.

Lada ngi buh ia ka kam ialap ha khmat duh ngi la dei ban ai kham bun sha ka, ban ia kaba ai sha kiwei pat ki kam. Ki nongtrei business borabor ki ju mang kham bun ka pisa ha ka jaid kam kaba ioh jingmyntoi kham bun eh namar ki kwah ban nang pynroi ia ka. Ha kajuh ka rukom ka long bad ka kam ialap. Lada ka jingialap ia ka pyrthei ka long ka kam ba kongsan tam jong ka Balang, ka long kaba dei eh ba ngin mang tyngka kham bun sha kane kam. Lymda ngi leh kumta kata ngim shym buh ha khmat eh ia ka kam ialap bad ngim shym ngeit ba ka kam ialap ka long ka kamram ba kongsan tam jong ka Balang.

Lada phi kylli shaphang ka Balang jong nga, ka Peoples Church ha Toronto ha kaba nga long Pastor; Hato ka Balang jongphi ka ai bun sha ka kam ialap sha ki ri nongwei ban ia kaba ka pyndonkam ialade? Nga sngew kmen ba nga ban ong naduh ba nga la long pastor ha ka Peoples Church ym pat ju don kawei ruh ka snem ha kaba ngin ia pynlut bun ha ling ban ia kaba ngi phah sha ka kam ialap ha kylleng ka pyrthei.

Khyndiat snem mynsuwa nga la kylli ia ki nong audit jong ngi lyngba u Treasurer. Nyngkong, "Katno ngl pynlut ia lade mynshem snem"? Hadien ba ki la peit na ki jingkhein ki ong "Dr Smith, mynnymwei phi pyndonkam Rs. 42400.00 ha la ka Balang". Nangta nga la kylli sa kawei pat. "Katno ngi la lum na ka bynta ka kam ialap? Sa shisien ki jubab "mynshem snem phi ai Rs. 25,44,090.00 sha ka kam ialap". Nga la sngewhun ia kane namar nga kwah ba ka dei ban long kumta". Bad lada ka por ka wan ha kaba ki rangbah ha ka Peoples Church ki ia rai ban

pynlut bun ha la ka Balang bad ai duna sha ka kam ialap, kin hap pdiang ·ia ka shithi risain kam jong nga. Ngam kwah ban long u pastor jong ka Balang kaba pyndonkam bun hapoh la ka Balang ban ia kaba ai sha ka kam ialap.

Khyndiat snem mynshwa haba ngi pynkynriah ia ka jingmane Peoples Church sha Geward Street, la iathuh lut ia nga ia kiei kiei kiei baroh, lait noh tang ia kawei ka kam, ynda ha ka step Sngi U Blei ba nga dei ban kren. U Treasurer ula wan ha nga lem bad ka khmat kaba i diaw. "Dr Smith," ula ong, "ngi la iathuh lut ia kiei kiei kiba donkam ban iathuh shaphang kane ka Balang lait tang kane kawei". U sangeh khyndiat. Nangta u ong "kane ka Balang ka dap ram, don katto katne ki bill ba ngi dei ban siew hynrei ym don pisa shuh". Bad u peit sha nga kumba u khmih lynti ia kaba ngan shu sei pisa napoh pla bad ban ai ia u ban leit siew noh.

Kumt nga la leit sha ka pulpit ryngkat bad ka jingdwai, "Ah Trai, nga la kwah ban shem la kham slem la kato ka jingkular ha ka ktien jong Me ka long kaba shisha"? Nga mut ba ka long kaba lah ban pynshisha ha ngi hi. Kaba nga mut dei ia kato ka dkhot, "Wad shuwa la ka hima U Blei (ka jingpyniar ia ka hima U Blei ha ka pyrthei) bad ia kiei kiei baroh yn sa ai lang tam haphi". Ha kata ka step nga la ialap ia ka khubor kaba dei la ka kam ialap.

Ha ka jingiaseng janmiet nga ia nang pyrkhat ban ai ka khubor khylla kabamut, hynrei la pynsngew ha nga ban ai biang ia ka khubor kaba dei ia ka kam ialap, bad nga kren ia kata. Nangta nga pynbna ia ki paibah ba kin wan jingiaseng man ka miet ha kata ka taiew. Ki ia wan, bad ha ka miet lah sngi U Blei nga kren biang ia kaba dei ia ka kam ialap. Ha ka Tuesday nga kren biang ia kajuh ka sobjek bad tang ia kajuh hi man ka miet. Ha ka miet Sngithohdieng ki la nang kham ia wan bun shuh shuh lehse na ka jingkwah tip ia kaei ba ngan kren. Hynrei nga la kren biang shaphang ka kam ialap.

Nangta nga la tharai ba ki la iakren para maki hi, "une u pastor thymmai jong ngi uba ngim lah ban sngewthuh ia

u. Imat um don da kawei pat ka khubor lait tang kato ka kam ialap. Lehse ha kane ka Sngi U Blei kaba ar un sa ialap ia kawei pat."

Ynda poi kata ka Sngi U Blei kaba ar, nga pynbna ba "ngin ioh lai tylli ki jingiaseng mynta ka sngi', bad ngin shim jingainguh na ka bynta ka kam ialap baroh laisien. "Nga i kumba katto katne na ki ki peit lyngngoh ia nga, hynrei nga sdang iala ka kam bad uwei u lok mishonery u iarap lem ha kane ka sngi. Ha kata ka step nga la kren shaphang ka kam ialap, nga kren ia kajuh ha ka jingiaseng mynsngi bad mynmiet ruh. Ngam shym la ong eiei shi kyntien ruh ia ka jingdonkam hala ka Balang bad nga shim ia baroh ki pisa katba ki mih sha ka kam ialap. Ka jingmih nangta ka long ba baroh ki ia sngewtynnad pynban bad ka pynkhih ia ki ba kin nang iawan bun shuh shuh. Ki mynsiem ki nang ioh jingpynim bad hadien khyndiat por ki shuki ha jingmane ki dap briew lut. Nangne ki sdang ban sngewthuh ia ka jingdawa ka kam ialap bad ki la sdang ban ia ai bad ban ai kumba kim pat ju ai mynshuwa: kumta kumta hapoh khyndiat taiew wat la ngam shym da ong bun ktien shaphang ka jingdonkam hala ka Balang, ki lah ban siew lut phar ia ka ram baroh bad naduh kata ka por ngim ju tip shuh ia ka ktien "dap ram" ha ka Balang jongngi. Nngi shem ba haba ngi buh ha khmat shuwa ia kaei kaei kaba dei ban wan hakhmat, U Blei u tip ban ai ia kaba ngi donkam.

Ka Balang.

Ka ktien kaba lai kaba nga kawah ban kren jur hangne ka long ka ktien "Balang". "Ka kamram ba kongsan tam jong ka Balang ka long ka jingialap ia ka pyrthei. Haba nga ong 'jong ka Balang' nga mut ia ka Balang hi baroh kawei, ym tang ia ka tnad trei kam jong ka. Kum ban ai nuksa, ngim don kano kano ka Seng ialap kaba la pyniaid tang da ki kynthei hapoh jong ka Balang jong ngi (ka Peoples Church).

Tharai mynta, lada khot lang katto katne ngut ki kynthei bad ngan ong ia ki "to phin ia pynlong ia ka

Seng ialap jong ki kynthei bad ba ka kam jongphi kan long ka kam ialap ha kylleng sawdong, leit ialap ia ka pyrthei". Te lada ngan ong ia ki ban leh kumta kaei pat ngan ong ia kiwei pat ki seng hapoh ka Balang?. Namar kata kan mut kumba ngan hap ban ong, "Kane kam dei ka kam ram ba kongsan tam jong ka Balang. Ka dei tang shibynta na ka jingtrei jong ka Balang. Ai ba kine ki kynthei kin khmih ia ka. Ki lah ban pyniaid ia ka jingialap sha ka pyrthei; bad ki ba sah na ngi ngin leh ia kiwei pat ki kam kiba idei dor ia ki rangbah".

Paralok! Uwei pa uwei u briew ha ka Balang jong nga u dei u dkhot ka Seng ialap. Ngim donkam ba ki kmie ki kpa kin da pyn ai na ka bynta la ki khun. Ngi hikai ia ki khun ban ai hi da lade naduh ba ki dang 7 snem ka rta. Ngi la hikai ia ki ban ai tista. Te ynda kila san ngim khuslai shuh ia ki. Ki la nang ban ai hi.

Ka kam ialap ka long kaba donkam katta katta bad ym dei ban shu shaniah tang ha kawei ka tnad trei kam. Ka dei ka kam jong ka Balang baroh kawei, bad haba uwei pa uwei u don ia kane ka jingiohi jngai bad u leh ei ei, ynda kumta kein ngi poi sha ka thong, bad ka jingmih ruh ka jur. Ka Motto jong ngi ka long, "Uwei pa uwei u Khristan u long uba ialap" Kumta ka dei ka kam ba kongsan jong ka Balang baroh kawei.

Kumno ngi leh ia kata ?

Kat shaba nga leit ki briew ki ju kylli ia nga, "Kumno phi pynmih kat kito ki jingainguh ? Na ei ka wan ka pisa ? Ki dkhot Balang jong phi te ki la dei ban long kiba riew-spah bha." Kata ka long ka jingpyrkhat jong uwei u Editor kawei ka kot khubor Roman Katholik ha Kanada mynba u ioh ia ka report ha ka kot khubor. Kumta u la thoh bad u la kylli ia nga la ka dei ne em kumta, bad ynda nga la jubab ba kam dei kumta, u la lyngngoh shibun eh. Nangta u la ai ka jingthoh kaba jrong ha ka kot khubor Katholik, u da ong ba kawei ka Balang Protestant, hapoh uwei u pastor uba rhem mynsiem ka la ai bun sha ka kam ialap, palat ia kaba ngi ki Katholik ha ka jylla Ontario

baroh kawei ngi ai." Ngi", u la ong, "ngi dei ki nongsumar ba shisha ia ka jingngeit, pynban ngi shah ba tang kawei ka Balang Protestant kan palat liam ia ngi. Ka long ka jinglehrain ia ngi." Ka jingmut jong u ha ka jingshisha ka long ban pynkhih mynsiem ia ki Katholik ban kham ai. Da shisha ngim don bun kiba riewspah bad ngim da don spah ruh ha ka Balang. Ka jingainguh jong ngi ka wan na ki riew paidbah.

Ha kawei ka por u nongkit kam ka Foreign Mission Board jong kawei ka Balang kaba heh, u la kylli ia nga ia ka daw barieh, bad ula kwah ban tip balei ba ka jingainguh jong ka kynhun Balang jong u ka la hiar. Kumta nga la jubab ia u ba phi la kynthup lang ia ka jingmang pisa ka kam ialap hapoh ka jingmang tyngka kyllum jong ka Balang, bad phi apil sha ki briew na ka bynta ka budget ka bakhriat bad phi sa pynbynta katba phi sngew bit hi nangta. Kane kam trei kam. Namar ka jingialap ia ka pyrthei ka kham donkam bun shah, kumta ym dei ban pyniakhleh bad ka jingmang tyngka kyllum. Ki briew kin ym ai sha ka budget kaba kyllum. Ki dei ban ioh ka jingkyntu ban ai sha ka kam ialap. U ta u rangbah u ia mynjur bad ka jingong jong nga.

Haba kumta kumno ngi ioh ia kane ka pisa ?. Lehse lada ngan iathuh iaphi kumno ba ngim shym ioh ia ka, kata kan iarap iaphi. Ngim shym ioh ia ka da ki jingpynlong jingkhawai, ki iew fete ki jingialehkai (concert). Ngam shym sngew pyrshah ia kine ki rukom pynmih pisa, hynrei nga tip kim trei kam. Pyrkhat mynta ia ka jingshisha ba ngi kitkhlieh na ka bynta ka jingkyrshan ia ki 350 ngut ki missionari ne nongialap. Man la u bnai nga dei ban ioh palat ia ka ar lak, lymda kumta kin iap thngan. Haba pyrkhat sani bha katno nga ainguh ia U Blei ba um shym la lehnoh wat shisien ruh. Haba nga don ha la ka ri lane ha ki lyngkha trei shabar ri, lane lada nga pynlong jingialap ha Bilat ne Australia, ka pisa ka wan bad ka jingai tulop ka iaid beit.

U Blei u Elija u dang im haduh mynta. •U dang leh ia ka kambah kaba donkam. "Ngam shym la iathuh ia me,

ba, lada me ngeit, men iohi ia ka burom U Blei? Kiel kiel baroh ki long kiba lah ia uta uba ngeit".

Man la ka snem, la palat 50 snem lynter, ngi ju pynlong ka jingialang ban kyrsiew ia ki briew sha ka kam ialap. Kane ka ju neh shi taiew lynter. Ha kawei na ki Konbenshon la bun snem mynta, hadien ba ngi la batai ia ki briew ban iohi jngai bad sngewthuh ia ka jingtrei kam ialap ngi ju shim jingainguh mynstep, mynsngi bad janmiet ia ki jingainguh kiba ki kular lypa da ka jingngeit. Bad ki dkhot balang ki kular ban siew ha ki 12 bnai. .Hato kane ka trei kam? mynta ngan jubab ia phi da kaba ai kawei ka nuksa.

Mynba nga pynlong ia ka Konbenshon kam ialap ba nyngkong, ka jingainguh ka long Rs. 28 hajar. Ha ka snem 1972 ka long Rs. 47 lak. Mynta ka jingainguh ka la palat ia ka 64 millian tyngka. Kata ka long kaei kaei kaba ka Konbenshon kam ialap bad ki jingkular la kiba la kular da ka jingngeit ki la leh ei ei. Mynta ka phon ialap ka mih Rs. 56 lak shi snem shi snem.

Ka don kawei ka jingiathuhkhana ia kaba la iathuh ha ka jingleitkiew pat U Jisu sha bneng. La ong ba ynda u la iashem bad u Gabriel, u la iathuh ha u ba u la pyndep ia la ka kamram ba u dei ban leh.

U Gabriel u la kylli ia u "Ka plan kaba kumno phi buh ba yn pynphriang ia ka Kospel? Hato phi don ka seng kaba khlain "Em" la jubab u Nongpynim. "Ngam shym iehnoh kano kano ka seng, hynrei tang i kynhun synran iba rit bad kiba bun na ki ki long kiba khlem jingnang jingstad, Ki dei maki ki ban ialap ha ka pyrthei".

"Hynrei lada kim lah ban leh ei ei, phin leh kumno ? ong biang u Gabriel: Da ka jingdiaw mynsiem u Nongpynim ula jubab, "ngam tip shuh".

Te ha kawei ka sngi da ki milian ki bymtip Blei kin paw ha ka khet bishar, bad da kaba pynrem kin kdew kti ha ngi bad kin pyrta: " Ym don uwei ruh uba la sngewlem ia ka mynsiem jong nga". Ynda kumta mangi ngin ia

pynksan ia lade hi da kaba ong, "Hynrei, Trai, hato nga long u nongsumar ia u para jong nga." Bad U Blei un jubab "ka snam jong u para jong me na kiwei pat ki jaka ka iam ha khmat jong nga." Hooid phin leit sha bneng uba la ioh laitim, hynrei ryngkat lem bad ka snam ha ki-kti, ka snam jong kito kiba phi la dei ban pyllait im lada phi la leit lane lada phi la phah da uwei pat ha ka jaka jongphi.

Kam dei ka kam kaba suk ban long u Nongsumar. "Ia ka snam jong u ngan pan jingkhein na me." Ka kamram ba kongsan tam jong ka Balang ka long ka jingialap sha ka pyrthei. Te kumno phin leh ia kane?.

LYNNONG 2.

Kumno U Blei ula khot ianga sha ka kam ialap sha kylleng ka pyrthei ?.

Lada ngin iaphai sha ka Kospel U Mathaios 9 : 35-38 ka iathuh ba "u Jisu u la iaid ruh kylleng sha ki nongbah bad ki nongrit ...... ". U Jisu um shym la shong tang hapdeng kawei ka jaidbynriew. Hynrei u la iaid kylleng kylleng. U Jisu u la iaid ruh kylleng ki nongbah bad ki nongrit, u da ialap ia ka Kospel."

"Hynrei ynda u la iohi ia u paitbah u la sngewsynei" bad ka jingsngewsynei kaba pynkhih ia u ban leh ei ei. Hato ma ngi mynta ngi don mo la kane ka juh ka rukom sngewsynei ? Lada ngi don, ngi dei ban leh ei ei.

"Ynda kumta u la ong ha ki synran jong u, ka jingot kaba bun shisha, hynrei ki nongtrei ki khyndiat." Dei kane kein kaba la long ka jingeh ha ki sngi jong u bad kane ka long ruh ka jingeh ha ki por jong ngi mynta. Ka jingot ka bun, ki nongtrei ki khyndiat. Ban pynlait na kane ka jingeh "Namarkata, to kyrpad ia U Trai ka jingot, ba Un phah noh ia ki nongtrei sha ka jingot jong u."

Hato ngan sah tang ha la ka jong ka Jylla ?.

Bun snem mynshuwa nga la pule lyngba ia ka Bible baroh kawei ban peit la nga lah ban shong tang ha la ka bad ba nga dang kohnguh hi ia U Blei. Kumta nga la kylli ia lade hato nga dang kohnguh ia U Blei lada ngan shu shong suk ha la ka jong ka Pastorate khlem da leit shawei de ?

Katba nga nang pule ia ka Bible nga nang shem ia ki kyntien kiba kum kine : "Ki jaidbynriew baroh ; sha ka pyrthei baroh ; u bynriew baroh ; kaba kut ka pyrthei baroh kawei." Ha kiwei pat ki ktien nga shem ba ia ka Kospel dei ban pynpoi sha ka pyrthei baroh kawei.

Ynda nga iohi ia kata nga sa kylli ia kane ka jingkylli : Hato ki jaidbynriew baroh ki shong tang ha ka jylla jong nga ? Lada ki shong, bad lada ym don briew shuh kiba shong sha lyndet jong ka, te nga lah ban sah tang ha la ka jong ka ri bad ban ialap ia ka Kospel tang hangne. Hynrei lada don tang kawei ruh ka jaidbynriew kaba im sha lyndet ka jylla jongngá nga sngew ka dei ka kamram jong nga ban leit sha kata ka jaidbynriew de. Bad lada jia ba ngam lah pat ban leit nga dei ban phah da uwei ha ka jaka jong nga. Bad lada jia ba ngam lah ban leh ia kawei na kine kata ngan duh ia la ka bainong ha ka sngi bishar ban ai nong.

Ko ki lok Khristan kumno phi pyrkhat ia kane ka kam ? Mynta ? Phi la tip ba ia ka Kospel dei ban ialap shaduh bakut ka pyrthei. Haba kumta phi mut ban leh kumno ? Phi la dei ban leit da lade hi, lane phi dei ban phah da uwei pat ha ka jaka jongphi lymda kumta ka jing babe ka ap iaphi lada phim leh ei ei. Ia ka hukum U Blei dei ban kohnguh bad pyndep ; ym don lad ban lait na ka.

Nga la pyrshang ban leit da lade hi

Mynba nga dang 18 snem karta nga la leit trei sha nongkyndong hapdeng ki Indian ka America, kiba ha British Columbia, kaba jngai kumba 3 ne 4 hajar ar mile na la iing. Hadien shi snem nga sa sngewthuh ba nga dang donkam jingpule shuh shuh kumta nga sa wan sha

ka nongbah; nga sa pule theology 5 snem. Ynda nga la pass bad shah ordain nga dang pule shuh sa shi snem ia ka Post Graduate (Ka jingpule ba kham shaneng).

Nangta nga thoh sha ka Presbyterian Board of Foreign Missions (Ka Komiti phah mishoneri shabar ri) ba kin phah trei ia nga sha India. Hadien ba ki la pyrkhat sani bha ia ka jingpan jong nga; bad ba ki la phah ba ngan da leit ia kynduh da lade, ka Board ka shem ba kam idei ban phah. Namar la shem ba ngam long uba koit ba khiah, kat ban leit trei shabar kum u mishoneri; kumta nga hap phai ban trei ha la iing. Kumta nga sa long noh u Pastor ha ka Balang Dale Presbyterian Church ha Toronto, bad hadien pat ha ka Alliance Tabernacle, hynrel ngam sngewhun satia. Nga la tip ba nga dei ban leh ei ei ha ka jingiohi jngai jong nga. Khadduh eh nga sa pyrshang ban leit da lade hi sha ki lyngkha misson jong ka ri Europe bad ri Russia bad ialap ha ki hajar ki paitbah. Nga la ialap haduh ba ka la ktah ia ka met, bad ha ka wei ka sngi nga la kyllon bad nga hap ban wan phai noh sha la ïng.

Nga la leit pynlong jingialap kylleng ka ri Amerika. Nangta nga sngew ia ka jingkyntu ban leit ialap sha Spain hynrei nga ioh pang biang bad nga hap wan phai noh.

Ha ka snem 1928 nga sa seng ia ka Peoples' Church ha Toronte. Bad saw snem hadien kane ka wan sa ka jingkyntu ban leit ialap sha ri Aphrika. Ha Aphrika nga shong da u kulai bad leit sha ki nongkyndong, da kaba iaid jngai kumba 30 miles shisngi, hapoh ka jingialam U Dr Thomas Lambie. Ha kawei ka por nga iapler ha u phlang; Bad hadien ka jingpang jur kaba la neh haduh 6 taiew la wan ialam noh ia nga sha la ka ri.

Dei ha kane ka por ba nga sa ngeit ba ka jingshem jong ka Mishoneri Board ka long kaba dei, ba ka met jong nga kam long kaba iadei ban leit mishoneri.

Wat la katta, ngam shym la shong tang ha kajuh ka jaka, nga la leit poi haduh 70 tylli ki ri ka pyrthei bad ngan dang iai leit shuh shuh.

Nga phai sha kiwei ban leit bujli.

Ha kaba sdang jong ka jingtrei jong nga, ynda nga la sngewthuh ba ngam lah ban leit da lade hi, nga la phai noh sha kiwei ba kin leit bujli. Nga la leit sha u Rev J.H.W. Cook, u leader jong ka Evangelical Union of South America nga la kylli ia u, "Phi kwah ban phah mishoneri ?" "hooid" u da ong, "ngi don 5 ngut kiba la kloi ban leit". Nga la kylli biang, "balei phim puah ia ki?" Ka jubab ka la long "ba ngim put don pisa". Kumta nga la kylli ia u pat, "phin shah ia nga ban kyrshan ia ki, lada nga lah ban pynmih pisa na ka bynta ka bai lynti jong ki"? Bad da kaba sngewkmen u la jubab ba u mynjur.

Ngam ju klet ia kato ka sngi na kaba nga wallam ia kito ki 5 ngut ki missionary ha ka platform jong ka ingmane jong ngi bad nga khot ia ka jingiaseng baroh kawei ban ia sei bor ban ia synniang, ban phah ia ki. Ka Balang ka ia mynjur lang bad naduh kata, kita ki 5 ngut ki la roi sha ka 10, na ki 10 sha ka 20, na ki 20 sha ki 40, na ki 40 sha ki 100 bad na ki 100 sha ki 200, bad na ki 200 ki poi sha 350 ngut ki mishonery. Mynta ngi don ka kynhun nongtrei kiba shakri na ka bynta jong ngi ha ki ri kiba pher ha ka pyrthei, hapoh ki 35 tylli ki Faith Missionary Society bad ngi ia synniang ia ka jingkyrshan ia ki baroh.

Pynban ngam shym la hun tang katne. Nga dang iai dwai man ka por : "Trai, ai ngan im, lada long ka mon jong Me, haduh ynda ngi don 400 ngut ki missionary ha ki lyngkha bar ri jong ka pyrthei". Nga sngew ba kane ka dei ka number ba ka Peoples Church ka dei ban kyrshan bad ngan ym hun haduh ba ngan da iohi ba ngi don ia kitei ki mishonery kiba leit shabar.

Kawei pat ka nongbah.

Nga la kdew sha khmat ba u Jisu u la leit kylleng ki nongbah bad ki nongrit. Phi tip ba u jah shipor napdeng ki synran hadien ba u la hikai ha kawei ka shnong, bad ki synran ki la ia leit wad ia U ; bad dang step phyrngap ki la lap ia u halor u lum ba u dang dwai?. "Kynrad", ki la ia

pyrta, "ki briew ki ia ap iaphi. Don bun kiba pang ban pynkhiah. To wan ban pyndep la ka kam. Nangta dang don kiwei pat kiba kwah ban ioh sngew biang iaphi ha kajuh ka nongbah kaba phi hikai hynnin."

Myn:a nga lah ban mutdur ba u Kynrad un khmih da ki khmat sha ki lum bad ki them bad un ong ia kine ki ktien: "Nga dei ban ialap ha kiwei de ki shnong namar ia kane khnang la phah ia nga". U Jisu u ju pyrkhat ia kiwei de ki shnong. U pyrkhat sa ia kito ki shnong kiba um pat ju leit hikai, bad u kwah ban poi sha ki khnang ba ma ki ruh kin iohsngew ia ka Kospel. U ju pyrkhat sa ia "kiwei pat ki langbrot".

U Paul u ioh ia kajuh ka jing'ohi jngai. U kren ia "ki jaka kiba sha lyndet". Ki jaka kiba ym pat ju leit ialap. U ong ba u kwah ban leit sha Spain bad sha Rome. Ma u ruh u sngewthuh ba ia ka Kospel dei ban rah "sha kylleng ka pyrthei".

Phi la ju bna ba ka Aphrika ba shatei ka la long shisien kaba la dep ialap bad ba da ki spah ki balang Khristan ki la don hangta ? Phi la ju bna ba katto katne na ki theologian bakhraw ki la mih na Aphrika ba shatei ha kata ka por ? Hynrei la jia aiu mynta ?. Ka spah snem bad da kaba eh phin shem Khristan mynta. Kumta ka jingshai kaba la tyngshain bha ka la jah noh jar. Te balei ka leit long kumta ? Ai ngan iathuh iaphi ba ka la long kumne:—

Ki Rangbah niam bad ki stad theology jong ka (Aphrikaba shatei) ki la iapher jingmut ha ki jinghikai shong tynrai bad kumta ha ka jaka ba kin ialap ia ka Kospel ki ia tai nia pynban para ma ki shaphang ki jinghikai shong tynrai doctrine). Kaei kaba ki la dei ban leh ka long ban leit ialap sha ki shnong kiba kham shathie, nangta kham shathie shuh haduh ba kin da poi shaduh Cape Town. Bad ba ia ka ri Aphrika baroh kawei la dei ban dep ialap khyndiat snem mynshuwa.

Mynta ki don ki Balang ha Amerika, Bilat, Australia bad New Zealand kiba la kylla long syriem la ki seng pyr-

thei. Te lada ka Balang U Jisu Khrist kam kyndit bynriew bad ialap ia ka Kospel sha ka pyrthei, kaei kaba la jia ia ka Aphrika ka lah ban jia hangne ha ngi kumjuh. "Ka jingshai kaba tyngshain sha jngai ka ai ka jingshai kaba khraw ha la ing ruh."

"Ka lyngkha ka long ka pyrthei".

"Hynrei" phi lah ban ong "balei ym leit ialap ynda haba baroh ki briew lajong ki la ioh jingpynim ? Don bun kiei kiei kiba dei ban leh ha la ka jong ka ri. Balei ym pyndep shuwa hala ka ri nangta sa leit shabar ?" Kat shaba nga leit ki briew ki kylli ia nga ia kane ka jingkylli. Te kaba nga don ban jubab ka long da kaba kylli ia phi lai ne saw kiwei pat ki jingkylli:—

1) Balei u David Livingstone u mih na la ka ri Scotland bad leit mishoneri sha Aphrika ha shwa ba uwei pa uwei un long Khristan ha Scotland ?. Dang don da ki hajar hi ki nong Scotland ki bym put pdiang ia u Khrist mynba u David Livingstone u mih na la ka ri

2) Balei u William Carey u mih na la ka ri Bilat bad wan mishoneri sha India ha shuwa ba uwei pa uwei un long Khristan ha England ?

3) Balei u Adoniram Judson u iehnoh la ka ri Amerika bad leit sha ri Burma haba dang don bun na ki nong Amerika kiba dang donkam ban pdiang ia ka Kospel ?

4) Khatduh eh, balei u Paul u leit sha ri Europe ha shwa ba ka Palestine kan loh sngew ia ka Kospel ? Balei u Paul u da mih khnang na la ka ri bad leit ialap sha Europe. Nga kylli, balei u leh kumta ? Hato um dei ban sah ha Palestine haduh ba baroh kin da la iohsngew ia ka khubor babha ?.

Ko ki lok ka don tang kawei ka jubab bad ngan ai ia kata ha ki kyntien ka Bible hi: "Ka lyngkha ka dei ka pyrthei". Tang ka Amerika kam dei ka pyrthei, Tang ka Bilat kam dei ka pyrthei. Hynrei Kylleng ki ri ka pyrthei Kein ki dei ka lyngkha trei. Bad namar ba "ka pyrthei

ka long ka lyngkha" ngim don ban ong da kumwei pat lait na kata ba ngin leit sha kylleng ka pyrthei. Kam ka long kajuh ia kaba dei ban pynphriang ha kylleng ka pyrthei. Ka mon u Blei ka long ba ngim dei ban shu sah ha la ka ri haduh ba ngin da dep trei shuwa. hynrei u kwah ia ngi ban leit sha ka pyrthei baroh kawei ban sdang trei ha baroh kawei ka lyngkha jong U.

Lada phim ngeit ia ka jingdonkam ban ialap sha kiwei de ki jaka, ka mut ba phi shim ba ka jingtrei jong u Paul ka la long kaba bakla namar u la iehnoh ia ka Palestine bad leit ialap sha ri Europe.

Ka Apil u Dr Duff.

U Dr Alexander Duff uta u mishoneri riewshlur sha ri India, ynda haba ula leit phai ban iap sha la ka jong ka ri Scotland, bad haba u la ieng ban kren ha ka General Assembly jong ka Balang Presbyterian ban apil, pynban ym don uwei ruh u ban jubab. Hapdeng ka jingkhot (apil) u la kyllon iapler bad la rah ia u na pulpit. U doktor u la eksamin ia u klongsnam jong u hynrei tang shipor u la kyndit briew pat. Nangta u la ong "Haei nga don kumne?" "Haei nga don kumne" u doktor u la ong "shu thiah khop phi ioh ka jingshitom klongsnam, shu thiah khop".

Hynrei u Dr Duff u la ong "ngam pat dep ka jingapil jong nga, rah biang ia nga, a rah biang ia nga, nga dei ban pyndep ia ka apil", U doktor ula jubab "thiah khop, lada phi leit ka don ka jingma ia ka jingim jong phi hi."

Wat hapdeng ka jingpyrshah jong u doktor, u riewshlur tymmen ula ialeh ban khie. Kumta ryngkat bad u doktor ha kawei ka liang bad u Moderator jong ka pulpit bad u tang shu ieng, ka Assembly hi baroh kawei ka ieng burom ia u. Nangta ynda haba baroh ki la shong u la bteng biang ia la ka apil bad kane ka long ka jingong jong u;

"Haba ka Syiem Victoria ka khot volunteer (nongtrei) ban leit sha India da ki spah ki khun samla ki jubab ba ki kloi nan leit; hynrei haba U Syiem Jisu u khot, ym don ba leit."

Nangta u sangeh shipor bad ka la don ka jing jar jar kaba tiem bha. U kren biang sa shisien da kaba kylli, "Hato ka long kaba shisha mo, ba ki kmie ki kpa ka Scotland kim don khun shynrang shuh ban ai na ka bynta ka India?" Nangta u sangeh biang, bad haduh kane ka khyllipmat ruh ym put don ba jubab satia. Hynrei ynda ula pynkut da kaba ong "Niuma, wad la nga la tymmen katne ngan leit biang sha India. Nga lah ban leit thiah harud ka wah Ganges bad ynda nga iap hangta nga lah ban iathuh ia ki briew ha India ba don uwei u briew na Scotland uba ieit ia ki, kat haduh ba u ai ia la ka jingim na ka bynta jong ki".

Dei ha kane ka khyllipmat ba ki samla baroh kawei ka Assembly ki la ieng bad pyrta, "Ngan leit! ngan leit!". Bad hadien kane ynda haba u riewshlur tymmen ula iap kine ki samla, ynda kila pyndep iala ki jingpule kila leit ban trei ha India kum ki nongmih bujli ia u na ka bynta u Jisu Khrist.

Paralok hato phim sngew ia ka jingkhot u Blei iaphi? Balei phim jubab "Trai, nga hangne, phah ia nga?"; hynrei lada phim lah ban leit, balei phim shu kyrshan da uwei pat?.

Kumno kiwei kin iohsngew arsien ia ka Kospel haba kiwei kim pat iohsngew wat tang shisien ruh?.

———

LYNNONG—3

Hato U Khrist un wan pat sha ka pyrthei shwa ba yn dep ialap ia ka?.

Lada phi peit ha ka Kospel u Markos 13 : 10 phin shem ia kine ki ktien, "Te ka dei shuwa ba yn ialap ia ka Kospel ha ki kynja bynriew baroh." Nangta phin phai sha ka Kospel u Mathaios 24 : 14 "Te ia kane ka Kospel jong ka hima yn ialap ha ka pyrthei baroh....ynda kumta kein kan jia kata kaba kut."

Ha shwa ba ngan ong ei ei halor kine ki dkhot nga kwah ban pynshai ia ka subject jong nga. Ngam shym kylli "Hato u Khrist Un wan pat ha suin bneng ?" bad ngam shym kren satia shaphang ka jingrong noh ia ki riew-khuid ruh. Ka jingkylli jong nga kam long hato U Khrist un wan phai pat ne em sha kane ka pyrthei ? Hynrei hato U wan pat sha ka pyrthei ha shuwa ba yn pyndep kaba ialap ia ka ?.

To tip ruh ba ngam shym kylli la U Khrist Un wan pat sha ka pyrthei ha shuwa ban pynlong Khristan ia ka. Ka ktien kaba nga pyndonkam ka long "ialap" bad ka don ka jingiapher kaba khraw shibun eh hapdeng ka ktien pyn-long Khristan bad ka ktien ialap. Kumta khnang ban sngewthuh ia ka khubor ka long kaba donkam ba phin sngewthuh shuwa ia ka subject. "Hato U Khrist Un wan pat sha ka pyrthei ha shuwa ba yn dep kaba ialap ha ka ?

Haba nga pule ia ki dkhot ia kiba nga la kdew haphi, khamtam eh ia kato kaba ha u Markos, nga la lyngngoh. Nga la kylli ha lade balei ba U Jisu U pyndonkam ia ka ktien "shuwa" ? Balei ba um shym ong "Ia ka Gospel dei ban ialap hapdeng ki kynja bynriew ?" Kata ka long kaba suk ban sngewthuh. Hynrei Um ong tang kumta. U da buh ia ka ktien "ialap shuwa" U ong ba ia ka Kospel dei ban ialap shuwa hapdeng ki jaid bynriew baroh. Te u mut aiu da kane ? lane balei u pyndonkam ia ka ktien "shuwa" ?

Ka jingthmu U Blei.

Lada phin pule ia ka lynnong baroh kawei phin shem ba ka thew sha ka por kaba kut jong kane ka juk kaba mynta bad ia ka jingwallam noh ia ka juk Ksiar. Hynrei katba u dang iathuh ia ki jingjia, kawei pa kawei, kynsan kynsan u sangeh bad u ong ia kane : "Hynrei ha shwa ba kine kiei kiei kin wan jia, ha shwa ba kane ka juk kan kut bad ba yn kba ia ka juk bathymmai ia ka Kospel yn ialap shwa hapdeng ki jaid bynriew baroh." Ha ka Kospel u Mathaios phi ioh ia kine ki ktien ba la pyndap, "Ynda kumta ka bakut kan wan." Kata ka shai shibun. Ym don jingsngewthuh bakla. Ka juk kan kut ynda ia ka pyrthei la lah ialap shwa.

Ha kiwei pat ki ktien ha shwa ba U Jisu Khrist Un wan pat sha ka pyrthei ban synshar shi hajar snem, ha ka bor bad ka burom, ia ka Kospel jong u dei ban ialap shwa ha ki jaid bynriew baroh. Dei ban don ha Bneng napdeng ki jaid bynriew baroh, kat kum ka kitab Jingpynpaw ; namarkata, ka kamram jong ngi ka long ban ai ia ka Kospel sha ki jaidbynriew baroh. Ha ka Kitab Ki Kam Ki Apostol I : 8 ka iathuh ba yn sa leh kumta.

U Mathaios, nga tip u kren shaphang ka Kospel jong ka Hima. Nga te nga ialap ia baroh ar-ia ka Kospel jong ka Jingaiei U Blei bad ia ka Kospel jong ka Hima, khlem da sangeh. Ka Kospel jong ka jingaiei U Blei ka long ka khubor babha ba U Jisu U la iap na ka bynta ki nongpop. Ka Kospel jong ka Hima pat ka long ba U Jisu Un wan ban synshar. Ia kine ki khubor baroh ar tylli dei ban ialap; bad kam pher la ka long ia ka Kospel jong ka Jingaiei U Blei ne ia ka Kospel jong ka Hima. Kine baroh ar ki kyrteng ki dei kajuh ka khubor babha, kajuh ka Kospel. Bad dei ban ialap ha shwa ba ka bakut kan wan.

Ah, ba ynda ki nongsain hima ka pyrthei kin da tip ia kane ka jingpynbeit (programme). Namar ki ia pyrshang ban kiar na ka jing-ia umsnam bad ka thma bah, ban lait na ka jingduk bad ka jingpang; bad kat

ba lah ban rat dyngkhong ia ka jingiap. Ki pynlong ia ki Konpheren pyniasuk bad ki ia soi ia ki jingiamynjur la shongsuk. Ki pynlut ia ka spah ha ki kam lehbha ia kiba shem jynjar; bad ki ngeit ba kin lah ban pyndep ia kaba ki kwah. Hynrei ka jingtip jong ki ka dangrit eh. Lada ki la tip ia ka plan U Blei kin jin da la seng ia ki kynhun mishoneri bad nongialap ban phah shibun. Lehse da ki phew hajar kin jyn da la aiti ia ki radio station ha ka jingpyniaid ki Seng Khristan. Kin jyn da la pyndonkam ia ki kot khubor ban shon ia ki khubor ialap; bad tang hapdeng khyndiat snem kin jyn da la lah ban pynpoi ia ka Kospel ha uwei pa uwei u briew bad kan ym shim por ban pyndep ia ka jingialap ia ka pyrthei baroh kawei.

Ynda kumta U Khrist Un don hangne. Un seng la la ka Hima. Yn ym don thma shuh; ka jingpang bad ka jingduk kan duh noh; kham niar ba yn don jingiap briew namarba u briew un im kat kum ka rta ba la buh. Ka jingsynshar u briew kan kut noh namar yn sdang ia ka jingsynshar U Khrist shihajar snem. U Khrist Un bat ia u lakam ka jingsynshar bad Un synshar ia ka pyrthei ha ka hok. Kan don ka jingroi jingmanbha bad ka jingsuk kaba ym pat ju don mynshwa.

Hynrei ki nongsynshar hima kim shym la tip ia kane. Kumta ka Balang ka hap ban ia ksaid tyngeh. Mynta ka pyrthei ka nang iai ap ba yn ialap ha ka bad U Khrist Um shym pat wan ban synshar noh. Ah, lano kein ngin iohi ia ka plan jong u Blei? Haduh katno kein Un hap ban ap haduh ba ngin da dep ia ka kam?.

Tang kawei

Mynba U Jisu U iehnoh iala ki synran 2000 snem mynshwa, U la ai ia ki tang kawei ka kamram; kata ka long ka jingialap sha ka pyrthei. Nga lah ban mutdur ia U ba Un ong ia ki kumne. "Ngan sa iehnoh iaphi bad ngan jah slem bha hynrei wat la ngam don ruh nga kwah iaphi ban leh tang la kane kawei; bad kata ka long to ialap ia ka Kospel jong nga sha ka pyrthei baroh kawei. Da peit ba

kawei pa kawei ka jaid bynriew kan iohsngew ia ka". Kito ki long ki jingbthah jong u Kaba u la ong ia ki ban leh bad kila sngewthuh shai kdar ia U. Hynrei aiu ka balang kala leh lyngba kine ki snem kiba um don? Hato ngi la kohnguh ia ka hukum jong u?

Ha ka jingshisha ngi la leh ia kiel kiel baroh lait noh tang ia kane kawei kaba ula ong ia ngi ban leh. La U Jisu um shym la ong ia ngi ban tei ki skul, ki koleij, ki theological, college ki hospital bad ki iing ri khun swet hynrei ngi la tei ia ki. La um shym la ong ia ngi ban seng ki balang, ki skul pynpaw bad ki Konephren hynrei ngi la seng ia ki, namar ki long kiba donkam.

Hynrei dei tang ia kane kawei ia kaba ula da bthah thikna ba ngi dei ban leh, dei tang ia kata kaba ngim shym la leh. Kata ngim shym la ai ia ka Kospel sha ka pyrthei baroh kawei. Kumta ngim shym la kohnguh ia ka huknm jong u.

Ha pyrkhat phi mynta ba lada don u briew uba khot ia u nongbylla bad iehnoh ha u ban shna ia ka kor um. Ynda u wan phai janmiet u lap ba ula niad shun ia ka kynroh. Te un ong kumno haba kumta? Hato un ym khmih iynti ia u ban trei ia kaba ula bthah?

La palat khadkhyndai spah snem mynshwa u Trai Jisu ula kiew sha bneng bad shong sha ka kti kamon ka khet u David u kpa jong u; bad u long u nongioh kynti uba donhok. Uei nba tip ban don u Syiem uba don la ka jong ka khet, pynba n ubanshong ha ka khet kiwei?

Kumta U Khrist ruh u kwah ban wan phai, khnang ban synshar noh. Namar ka dei ka hok jong u. Te balei pat u iai ap? U iai ap namar ba u ap iaphi bad ia nga ban pyndep ia ka kamram. U ap ba u ai lad ia ngi ban pyndep ia kaei ba ula ong. Katba u dang don hangtei nga tharai ula ong ha lade hi, "Ngi lyngngoh katno slem, kin iai pynap ia nga. Lano kin ai lad ba ngan wan phai noh? Lano ngan ioh leit noh sha pyrthei ban shong hala ka khet ban synshar?

Ha shwa ba un leit sha jngai na la ing, uwei u Kynrad ula khot iala ki shakri bad ula bthah ia ki ban nang trei ia ia ka kper kaba khraw jong u baroh kawei. Kumta kila ia sdang ban trei. Kila pyn itynnad ia ki kper bad per syntiew. Ynda ha kawei ka snem u nuit ula san bad ki sdang ban ia trei biang, ban pynitynnad ryntih ia ka. Ym slem hadien kane uwei ula kynmaw ia ka hukum u Kynrad jong u bad ula ong, "Nga dei ban leit trei, U Kynrad jong ngi ula ong ba ngin rep baroh kawei ka jaka". Bad u sdang ban mih noh. "Hynrei ngim lah ban Pyllait iaphi". Pynban hapdeng ka jing pyishah jong ki, uta u briew ula leit la ka leit bad sdang trei ha kawei pat ka dong jong kata hi ka jaka.

Hadien kane sa ar ngut kiwei ruh ki ia kynmaw ia ka hukum u Kynrad jong ki bad hapdeng ki jingpyrshah ki ruh ki ia leit ban rep sha kawei pat ka bynta jong ka jaka.

Khatduh, U Kynrad jong ki u wan phai ula sngew kmen haba u peit ia ki per syntiew, ki kper jhur bad ia ki phlang ba jyrngam sawdong ka ing. Shuwa ban ai bainong iala ki shakri ula kwah ban da leit peit ia baroh ki dong jong ka kper. Ynda u leit ula noh mynsiem namarba um iohi ei ei ruh lait tang ka khlaw bad ki jaka shrah; bad u iohi ba ym shym don dak ka ban pyni ba kila pyrshang ban rep ia ka.

Khadduh u leit poi sha ka phang ha kaba don tang uwei uba trei tista ha ka dong kaba jngai jong ka kper bad ula ai bainong shibun ia u. Nangta u shem sa ia ki arngut ha kawei pat ka phang bad u ai bainong ia ki kum juh. Ynda u wan phai sha la iing u shem ia kiwei de kiba ia ap bad khmih lynti iala ki bainong; hynrei um shym la pynpaw ka khmat sngewtynnad ia ki.

Ki te ki la ia kylli, "Hato ngim shym la shakri hok? Khmih ia ki kper bad per syntiew. Khmih ia ki bynta ba jyrngam u phlang, hato kim itynnad ? bad hato ngim shym la trei shitom?".

"Hooid," ula jubab, "phi la la leh ia la ka kam, Phi la trei hok, phi la trei minot ruh". Ynda kumta ki la ia ong pat, "Te balei, phi i khuslai, hato ngim don hok ban ioh bainong?".

"Ka don tang kawei kaba phi la klet, "ula jubab, "phi la klet noh ia ka hukum jong nga. Ngam shym la ong iaphi ban trei ha kajuh ka kper bad per syntiew man ka snem Nga ong iaphi ban rep baroh kawei ka jaka, la kumno kumno tang shisien. Ia kata phim shym la leh; phim shym la pyrshang ruh, bad haba ki lok jongphi ki kwah ban leit rep, phi la khang ia ki. Kumta ym don bainong iaphi",

Nga sheptieng ioh ba kin don shibun ki nongtrei niam ki ban babe ynda kin khmih bainong na u Trai. Phi lah ban trei smat bha ha la ka jong ka Balang bad ka shnong jongphi. Hynrei phi la leh aiu ia kito ki jaka ki bym pat tip ia u Jisu.

Lada phi kwah ban iohsngew ia U ba u ong "Bha me u shakri ba hok, rung sha ka jingkmen u Kynrad jong nga" bad lada phi kwah ban iohpdiang ia ka bainong ba la kular, ia ki mawlynnai ha ka pansngiat, phi la dei ban trei smat ban leh ei ei ban pynphriang ia ka Kospel sha ki jaid bynriew baroh, lymda kumta phin long u Khristan uba duh bainong ha ka sngi ai bainong.

Kumta khie leit trei ia la ka bynta. Leit da lade hi lane phah pli da uwei pat. Ka kam don ka kam kaba phi lah ban leh, bad ka por ruh ka kyrkieh. Kam ban ialap ia ka pyrthei kumba ula ong. "Namarkata khie leit sha ka pyrthei baroh bad ialap ia ka Kospel hapdeng ki jaid bynriew baroh." "Namar phi la tip ba "Ia ka Kospel yn ialap shwa hapdeng ki jaid bynriew baroh. Ynda kumta ka ba kut kan wan".

Namarkata kane kan long ka jubab jong u ia kata ka jingkylli-"Kaei ka dak jong ka jingwan jong me bad kaba kut jong ka aiom ?" Kata ka dei kaei kaei kaba kila kwah ban tip. Ka dak kaba lam shwa bad kaba kdew ia

kaba kut. Ka jubab ia ka jingkylli jong ki ha ka dkhot 3 u Mathaios 24 la shem ha ka dkhot 14. Ka long kumne "Ia ka kospel yn ialap sha ka pyrthei boroh kawei ia ka ban phla sha ki jaid bynriew baroh; ynda kumta kan wan kaba kut kein".

Baroh ki jingiathuhlypa jong u ki kdew ia ka jing nangjan jong ka jingkut. Kane kawei pat ka iathuh ia ka ba kut. Kumta la buh ia ka ktien "Shwa" ha u Markos 13 : 10. Ka programme jong u Blei ka long : Shwa ka jingialap ha ka pyrthei ; nangta sa ka jingsynshar u Khrist. Un wan ban seng ia la ka Hima ynda ki jaid bynriew ki la iohsngew ia ka Kospel. Kumta to ngin trei ia la ka kamram bad ngin ym shongthait haduh ynda dep ka kam.

Lynnong-4

Hato ngi la lah ban leh ei ei ha ka jingialeh jong ngi ban ialap hapdeng ki bym pat ngeit ?

To ngin ia phai sha ka shithi ki Rom 10 : 13—15, kaba ong kumne, "Namar uno uno baroh u ban khot kyrpad ia ka kyrteng U Trai yn pynim ia u. Kumno de kin khot kyrpad ia uta ha uba kim shym la ngeit ? kumno de kin ioh ngeit ha uta shaphang uba kim shym la iohsngew ? kumne de kin iohsngew •khlem uba ialap ? Kumno ruh de kin ioh ialap klymda la phah ia ki ? Kumba la thoh, Ah katno baitynnad ki long ki kjat jong kita kiba wallam ia ka Kospel jong kiei kiei ki babha."

Hangne phi iohi ba la pyndonkam saw sien la ka ktien "kumno". Nangta ka don ka jingkular ba kin "khot" bad kin "ioh im". Hynrei khnang ba kin khot ki dei ban da ngeit ; Shwa ba kin ngeit ki dei ban da iohsngew. Bad shwa ba kin iohsngew, la dei ban leit ialap ia ki. Ha shwa ba u nonglalap un leit ki dei ban don kiba phah ia u Kumta u Blei u buh ka jingkitkhlieh halor jong ngi. Lada

ngi phah, u nongialap u lah ban ialap. Lada u ialap ki bymtip ia u Blei ki lah ban iohsngew bad ban ngeit. Lada ki ngeit ki lah ban khot kyrpad. Lada ki khot kyrpad kin ioh lait im. Hynrei kaba sdang eh ka iong ka kamram jong ngi. Ngi dei ban phah ialap.

*

Ka kam ba kongsan tam.

Haba kumta kaei ka kam ba kongsan tam jong kane ka aiom ? Ka dei kaba leh ia ka hukum ba khadduh jong U Trai jong ngi. Kata ka long ban pynphriang ia ka Kospel sha ki jaid bynriew ki bym pat iohsngew ia ka. Namar u la ong : "To leit sha ka pyrthei baroh bad to ialap ia ka kospel sha ki bynriew baroh (Markos 16 : 15).

Dei tang da kane kein ba ngi dei ban thew ia ka jinglongmynsiem baroh, ia ka jingtip ia ka Bible, ia ki jinghikai shongtynrai bad ki jingbatai theology baroh. Lada ngi long shisha kiba kynja mynsiem lada dei shisha ki riew pule Bible, lada ki jinghikai shongtynrai jong ngi ki long kat kum ka Ktien U Blei, ngi dei ban buh nyngkong ia ka kam ialap ha ka pyrthei. Ngi dei ban ai bad ai da kaba kylluid mynsiem sha ka kam ialap bad ka kam mishoneri. Baroh ki jingtip Bible, ki jinglong mynsiem bad ki jinghikai shongtynrai jong ngi kin long tang ki jingngeit ba shu thaw, lymda ngi buh nyngkong ia kaba dei ban wan nyngkong, kata ia ka jingialap.

Ai ba kito ki bym don ka jingiohi jngai, kito ki bym tip ia ka prokram U Blei kin ai ban kyrshan ia ki jingdonkam hala ka ri, hynrei ai ba kito na ngi kiba la iohsngew ia ka jingkhot U Blei, ngin ai sha ka kam kaba wallam ia ka jingmait lynti nyngkong ha ki ri kiba sha jngai. To ngin buh ia ka pisa jong ngi tang ha kane kawei kael kaei kaba long ka jingpynphriang ia ka Kospel U Jisu Khrist sha ki jaid bynriew bym pat ioh sngew ia ka.

Ki don kito kiba wat la kim don ka jingiohi jngai hynrei la pynkhih ia ki da ki jingapil ban ai hangne khyndiat hangtai khyndiat bad kim don ei ei ban pyni ba ki la leh ei ei. Katba lada ki ai lut ia kaba ki ai tang sha ka kam

kaba kongsan tam jong kane ka aiom, ki lah ban iohi ia kawei ka jaid bynriew ne ka ri baroh kawei ba ka ioh ia ka jingialap. Don ki briew kiba dei ban ioh ka jingkmen bym lah ong lada kin jyn da la kyrshan nongialap ne mishoneri ha ki jaka ki bym pat don ba leit ialap. Hynrei mynta ki ai kylluid pynban sha ki bun ki jaid kam ha kaba ki la don da ki hajar kiba la ai.

Ngi don tang kawei ka kam kaba khraw ia kaba ka ktien U Blei hi ka la iathuh, "Ia ka snam jong u ngan dawa na ki kti jong me", lah ban pan jingkhein na ngi lada ngi bat ia ka Kospel tang ha lade hi.

Ko ki paralok, nga kyntu iaphi, to phin phai noh na kiei kiei baroh, ban pyrshang tyngeh ban pynphriang ia ka Kospel namar kane ka long ka kamram kaba U Trai Jisu ula iehnoh ba ka Balang kan pyndep. Hato ngi la ju pyrshang ban pynphriang ia ka Kospel hapdeng ki bym tip ia U Jisu ?

Hangno ka kham donkam jur ban ialap? ha la ka jaka ne shabar?

Phi tip ba kiba bun ha ki shnong jong ngi ki lah ban iohsngew lada ki mon ban sngap. Khmih mynta ia ki jaid seng bad ki jaid Balang kiba bun kiba ialap na ka bynta ban pynphriang ia ka Kospel. Nangta pyrkhat pat ia kito kiba khyndiat kiba ha ri nongwei. Ym i iahap dur shuh. Ngi la trei than tang ha la ka jong ka ri bad ngi la klet ia kito kiba ym shym pat la iohsngew. Kumno phin leh lada phin iohi ia ki shiphew ngut kiba rah ia u diengtylli, lada khyndai ngut ki don sha kawei ka liang bad uwei sha kawei pat ka liang? Sha kano ka liang phin iarap? Hato ym dei sha ka liang kaba don tang marwei? Khlem da bun ktien dei sha kiwei pat ki jaka ba ki donkam eh ia ka jingiarap jong ngi.

Kane kein ka dei ka kam ba kongsan tam jong kane ka por ban pyndep ia ka kam ba sah teng.' Kumno kin ioh sngew khlem u nongialap bad kumno kin ialap lymda don ba phah?". Hato ngi la jop ha ka jingialeh jong ngi ban ialap hapdeng ki bymtip ia U Jisu?.

LYNNONG 6

Kumno U Blei ula hikai ia nga ban ai sha ka kam ialap?.

"Ai kat kum ka jingioh jongphi ioh ba U Blei U pynlong ia ka jingioh kat kum ka jingai jongphi". Mynshiwa i ga la long pastor ha ka ingmane Presbyterian kaba heh ha ka Nongbah Toronto. Nangta nga la rwai noh bad leit long pastor ha kawei pat ka balang kaba kham nang ban ai ha kata ka rukum kaba ngam pat ju tip.

Nga la sdang ia ka kam ha kata ka pastorate thymmai ha ka sngi U Blei kaba nyngkong jong u bnai January. Dei ha kane ka taiew ba ka balang ka dang pynlong ia ka Mishoneri Konbenshon jong ka kaba shisien shisnem. Ngam pat ju sngewthuh ia kaba kum kane ka jaid Konbenshon, namar ngam pat ju iohi wat shisien ruh ba ka jingim jong nga. Kumta nga la shu shong sngap jar ha ka rynsan.

Nangta ki nongpyniaid kam ki iaid ban sam ia ki envelop. Uwei na ki u ai ia nga ruh. Ngam ju klet ia ka jingsngew lyngngoh jong nga ia kata ka por.

Ynda nga pule ia kita ki ktien ki ong kumne, "Da kaba shaniah ha U Blei ngan pyrshang ban ai sha ka kam ialap jong ka balang Rs... ....man u bnai ha ka shisnem." Ngam pat ju ioh kum kane ka jingthoh mynshuwa. Ngam shym la tip ba kata ka long ka step ha kaba U Blei u kwah ban ai jinghikai ia nga, kata ka jinghikai kaba ngam klet shuh, bad ba ma nga pat nga dei ban hikai kylla ia kiwei ki balang ha kylleng ki jaka.

Nyngkong nga la sdang ban dwai ha lade. Nga ong, "Trai, ngam lah ban leh ei ei. Me tip ba ngam don ei ei. Kane ka balang ruh ka siew ia nga tang 200 tyngka shi taiew. Nangta nga don i lok bad i khun kiba dei ban bsa

la ki. Ngi kwah ruh ban thied ing bad kiei kiei ki rem sha ba palat". Ka long kumta namar ba ka thma bah kaba nyngkong ka nangjur.

U Trai u la ong, "Nga tip ia kata, nga tip ba phi ioh 200 tyngka shi taiew. Nga tip ba phim don ei ei ha ka pla lymne ha Bank."

"Niuma," nga la ong, "Kata ka biang, ngam don ei ei ban ai".

Nangta U Tral ula kren bad ngam ju klet ia kata. Ula ong "ngam shym la pan naphi ia kaba phi don"; te nga la jubab pat, "Ah Tral Mem shym pan na nga ia kaba nga don? Te Me pan ia kaei, "Nga pan naphi ia ka jingai kaba da ka jingngeit. Haduh katno phi lah ban shaniah ia nga?"

Hooid ngam pat ju bna ei ei ia kane ka jingainguh ban kular da ka jingngeit. Ngam pat ju ai kum kata ka jingainguh ha ka jingim jong nga. Hynrei nga tip ba dei ka jingkren U Trai; Bad nga tharai un ong tang 40 tyngka ne haduh 80 tyngka. Shisien nga la ai 40 tyngka sha ka kam ialap. Sa shisien pat 16 tyngka. Hynrei ym pat palat ia kata. Nga la sngewkyiuh haba nga nga ap ia ka jubab.

Tang shiphang ka wan ka jubab. Hynrei wat la ngam kwah iaphi ban ngeit ba U Blei U kren ha nga ha ki ktien kiba shai kdar, pynban u lah ban leh ia kata lada u mon. Tang khyndiat eh nga sngewthuh ha lade ba nga don hapoh ka jingiaseng, namar nga shong bad khaprip la ki khmat katba nga dang sngap ia ka sur na U Blei. U Blei ula kren ha ka dohnud jong nga ha kata ka por wat lada ngam sngewthuh ba ka long kumta hamar kata ka por. Haba nga la kylli, "Katno ngan ai" ka jubab kaba wan ka long "sawspah tyngka". "Haduh sawspah tyngka" nga la ong "Trai kata ka long ka tulop ar taiew. Kumno ngan ioh ia kata ka 400 tyngka? Pynban U Trai u kren biang bad ka long ka juh hi. Ka jubab ka shai ha nga kumba u da kren da ka ktien kaba da iohsngew da ki shkor.

Nga dang kynmaw kumno ba nga kyiuh haba nga sei la u let bad soi ia ka kyrteng, address bad ia ka jingbun 400 tyngka.

Haduh mynta ngam tip kumno nga siew ia kata. Ia kane kawei kaba nga tip ka long ba nga dei ban dwai na ka bynta Rs. 32/- man u bnai, bad man u bnai U Blei u ju phah ha ka rukom kaba phylla. Ha ka bakut ka snem nga shem ba nga la dep siew lut baroh. Rs. 400/-.

Ka jingkyrkhu ba kynja mynsiem ka bakhraw ka la wan ha nga mynba nga la ai ia ka jingainguh kaba nga kular da ka jingngeit. Nga la ngeit ha U Blei ban ioh ia katei ka Rs. 400/-.

Naduh kata ka por nga la nang pynkiew ka jing ai sha ka kam U Blei. Lada nga la ap haduh ynda nga la don pisa, ngan ym lah ioh lano-lano ruh. Hynrei nga la ai haba ngam put don ei ei. Nga la kular da ka jingngeit bad U Blei ula kyrkhu.

Ka jingainguh ba la kular da ka jingngeit.

U Paul phi kynmaw ula hikai ia ka balang ba kan ai jingkular ban ai da ka jingngeit bad nangta ula ai por shisnem ba kin siew pyndep ia kaba kila kular. Ynda haba ka snem ka la jan kut u phah ia U Titos lane ia u wei pat ban pynkynmaw ia kata ka balang ia ka jingkular jong ka, khnang ba ynda haba un wan hi ka kam kan ym pulom. Ha kaba kut ka snem u wan bad u shu lum beit. Namarkata ka jingainguh kaba la kular da ka jingngeit ka long ka rukom hikai jong U Paul bad U Blei u kyrkhu ia ka. (Khmih 2 Korinth lyngnong 8 bad 9).

Hato phi la ju ai ka jingainguh kaba la kular da ka jingngeit? Ka don ka jingiapher bad ka jingai kaba phi ai na kaba phi don lypa.

Ha ka jingainguh kaba la kular da ka jingngeit donkam ia ka ban dwai ha U Blei katno un pynlah ia phi ban ai bad sa shaniah ha u man la u bnai ba un ai ia kata kaba donkam.

Bun ki balang kim mon ia kane ka rukom. Kumta ki shu ai sha ki seng ialap tang katto katne na ka jingmih jong ki jingainguh.

Ka don sa kawei ka rukom ai kaba long belt ka jingkular kaba thikna ban siew katta katta bad ka don ka jingiapher hangne. Ka jingainguh kaba kular thikna ban ai ka long hapdeng jongphi bad ka Balang, kumta ka balang ka dei ban phah briew ban lum naphi. Hynrei ka jingainguh kaba kular da ka jingngeit ka long hapdeng jongphi bad U Blei. Bad lada jia ba phim lah siew ia ka, kaba phi dei ban leh ka long ban iathuh ha U Blei. Iathuh ha u iala ki jingeh bad lada u pdiang phim donkam siew ia ka.

U Nong Minneapolis.

Mynba nga dang pynlong jingialap ha kawei ka ingmane kaba khraw ha Minneapolis la don bun bah u paidbah uba la ia wan ban sngap man ka miet. Bun ki la ioh jingpynim bad ka don ka jingkyrkhu ba kynja mynsiem ha ki.

Ynda wai jingiaseng, ha kawei ka miet uwei u rangbah ula wan iashem ia nga, nangta u ong, "nga kitram naphi ia kaei kaba nga long kumba nga long mynta. "Nga la kylli "phi mut aiu haba phi ong kumta?" Nangta ula iathuh ia nga iala ka jong ka jingiashem, kumne:-

"Nga la don ha Toronto, ka nongbah jongphi, nga la long khlem kam bad nga la dap ram. Nga la khuslai namar ngam lah ban ioh jingtrei satia. Ka pisa ba nga don ruh kala lut noh. Khatduh ki khun kynthei arngut ki mih noh na nga, nangta bud sa ka tnga de. Kumta nga la shu kylla riew shang makia noh.

"Ha kawei ka sngi, katba nga dang iaid narud ka ingmane jongphi, nga la iohsngew ia ka jingrwai. Ki jingkhang ki plie bad haba ngam don ei ei ban leit nga la shu rung bad shong ha ka bynta kaba shadien jong ka ingmane.

"Phi dang pynlong ia kawei na kito ki Mishoneri Konbenshon bad phi don ha ka pulpit, hynrei phi kren ia kiei kiei kiba phylla kiba ngam sngewlahlong bad kiba long ka jingbieit, ia kiba ngam pat ju iohsngew ha ka jingim jong nga. Phi ong "Ai, bad yn sa ai haphi, phim lah ban ia kop bad U Blei ha kaba ai. U Blei um long u nongkitram na u briew".

Nangta ula ong, "nga la shah shkor ha ka jingsngew lyngngoh. Kata ka dei ka por ha kaba ngam don ei ei, hynrei phi pat phi ong ba lada nga ai yn sa ai ia nga. Khnang ban tynjuh la phi kren ne em ia ka jingshisha, nga la shim ia kawei ka envelop na u nongkitkam uba iaid shaijin bad nga la pyndap ia ka, da kaba kular ban ai sha U Blei shi bynta na kaba un ai ha nga ha ki sngi ki ban wan. Kata ka long kaba suk namar ngam don ei ei.

Hynrei kaba lyngngoh ka long ba kiei kiei ki sdang ban jia stet shibun eh. Hapoh khyndiat kynta nga la iohkam. Haba nga ioh bainong nga la ai sha u Blei kumba nga la kular. Tang shipor nga la kiew bainong. Hadien katto katne por nga la ioh da kawei pat ka kam kaba kham bha shuh shuh bad kaba nang beh tulop bad nga la kham ai shibun. Kumta man la ka taiew nga la ai sha U Blei kumba nga la kular ia U.

Ha ka por kaba biang nga la ioh sa shisut. Nga la lah ban riam kham bha. Hadien shipor ka tnga jong nga ka wan phai biang sha nga, nangta sa ki khun de ki wan phai, bad ym slem shuh ba nga sa lah ban siew dep ia ka ram ka shah baroh. Ka tulop jongnga ka nangkiew.

Ban pynlyngkot iala ka jingiathuh nga long mynta u nongkhai uba riewspah ha Minneapolis. Ngi don la ka lng lajong. Ka tnga bad ki khun ki la don bad nga. Nga don pisa ha Bank. Ngan shym dap ram ha ki briew. Kaei kaba phi ong mynba nga dang duk sat ka long kaba shisha."

Ko, ki lok, nga la shem bunsien ba ka long kumta. U Blei un ym kitram na u briew. "Ai, bad yn sa ai haphi". Phim lah ban ia iakop bad u Blei ha kaba ai. "Don uba

pynsaphred, bad u nang kham roi kham roi; don ruh uba bat khambun ban ia kaba dei, hynrei ka lam tang sha kaba kyrduh. Ia ka mynsiem kaba kyllutd yn pyngsngaid, bad uta uba ai um ia u hi ruh yn ai um". (Proberb 11 : 24-25).

Ha ki sngi jong ka jingkyrduh, da ki spah ki briew ki wan sha nga ban ioh jingiarap. Te bunsien nga ju kylli ia ki ia kane ka jingkylli. Mynba phi dang ioh pahuh phi la ju kynmaw ia u Blei? Hato phi la ju ai ia ka bynta kaba dei ka jong u? Ym ju kham don koit ki ban ong haoid. Uwei pa uwei u phla ba ula leh klet ia U Blei ha ki por ka jingpahuh jongki.

Phim lah lait na kane ka ain bymjukylla jong u Blei! Lada phi la kynmaw ban ai sha U Blei ha ki por ka jingkyrkhu jong u, U Blei ruh un ym klet iaphi ha ki por kiba phi donkam. Lada phi la leh hok, U Blei un ym shah baphin shem jingkyrduh. Ngam tip balei ka long kumta, pynban ka long shisha kumta.

Ka Duriaw Kalilaia bad ka Duriaw Baiap (Dead Sea).

Mynba nga don ha Palestine, nga la leit na Jerusalem sha surok Jerikho. Ha lynti nga la iohi ia ki dak kiba sah jong ka nongbah Jerikho jong ka por hyndai, nga la leit sha ka wah Jordan ha kaba la pynbaptis ia U Jisu. Nga la jngi hamar kata ka bynta ha kaba la pynbaptis ia U Jisu. Nangta nga leit sha ka duriaw Baiap bad jngi hangta ruh. Ynda nga leit shaphang shatei nga poi ha ka duriaw Kalilaia bad hangta ruh nga jngi kumjuh. Haba nga ieng harud um nga la pyrkhat ia ka jingiapher jong kita ki artylli ki um duriaw; kawei ka dei ka duriaw Kalilaia, ka ba don bun ki jingthaw ba im (ka mut ki dohkha) bad kiwei kiwei. Katba ka duriaw Baiap pat kaba shu lang hajuh kam don jingim ei ei ha ka. Kumta nga la kylli ha lade "balei ka iapher kumne?"

Ka Duriaw Baiap ka iohpdiang bad iai iohpdiang ha lade, hynrei kam ju ai kam ei ei shawei pat, kumta ka lang hajuh. Hynrei ka duriaw Kalilaia ka iohpdiang bad ka ai um ruh shabar. Kumta ka dap da kiei kiei kiba im bad ki um jongka ruh ki sngur.

Hangne ngi iohi ia ka nuksa kaba paka jong ka dur jong ka Balang kaba kyrshan ia ka jingialap bad ka balang kaba ym don mon ban phah ialap. Ka balang bym kyrshan jingialap ka iohpdiang hynrei ka pyndonkam lut tang na ka bynta ialade. Kam ai lem ha kiwei de. Kumta ka dap tang da ki kynrum kynram kum ka pung kaba lang hajuh, ka don ki jingkynthoh, jingialorni, jing iawad dong bad ki jingiapait, bad kiwei kiwei. Ka balang kaba ialap ka ioh pdiang hynrei ha kajuh ka por ka ai lem sha kiwei de Kumta ka im bad ka iaid shaphrang bad ka don ka jingkyrkhu U Blei ha ka.

Ka long kumjuh ia u briew shimet ruh. Uto uba lum lut tang ha lade khlem iasam lem ha kiwei de u long kum ka pung um ba shu lang hajuh-kum ka Duriaw baiap; um long jingkyrkhu ia uwei pat. Uta uba ai kylluid sha ka kam ka jingialap u im ha ka jingkyrkhu kyrhai kumta, ka shong ha ngi ban rai la ngin pynsyriem ia lade bad ka duriaw Baiap ne bad ka duriaw Kalilaia.

Hangno phi kynshew ia ka spah jongphi

Ka jingshisha ka long ba phi kynshew ha kawei na kine-ha bneng ne ha ka khyndew. Kynmaw ba kata kaba phi don ha ka khyndew kam ju neh sah. Pynban kata baroh kaba phi pynlut na ka bynta ban pynim ia ki mynsiem ki briew kan iai myntoi sah. Phi lah ban leit sha bneng tang kum u riewmadan khlem don bainong lane phi lah ban leit bad shim iala ka bainong kaba khraw kaba phi la kynshew lypa mynba phi dang don ha kane ka pyrthei.

Ka don kawei ka jingiathuhkhana pateng shaphang kawei ka tymmen bad la u nongtrei shakri hapoh jong ka. Ka tymmen kala khmih lynti ban ioh ka ing paki-dulan ha Bneng. hynrei la ialam lynti ia ka narud kawei ka ing dulan sha i trep iba rit. Ynda haba ka la kylli shaphang u trai jong kata ka ing dulan, ki la iathuh ia ka ba ka dei ka jong uto u nongtrei hapoh jong ka bad un sa wan ban shong hangta. Te ynda ka la pynpaw ia la ka jingbym suk jingmut bad jingdiaw, ki la iathuh ia ka ba uta u shakri jong ka ula nangiaiphah ia ki jingkynshew jong u baroh shi

lvnter jingim da kaba u ai sha ka kam ialap. Hynrei ma ka kam shym la phah ei ei ruh em bad kumta kim banse ban leh ia kaei kaba ki lah ban shna tang da ki tiar kiba ki ioh ei.

Don na ngi kiba shem bha ha kane ka jingim pynban ngim don por ban lum spah na ka bynta ka bymjukut ha Bneng. Kumta nga kyntu iaphi Ko ki lok, to sdang noh ban lum spah ia lade ha bneng, ha shwa ban dier namar ia kata baroh kaba ngi ai sha ka kam U Blei ngin iohpdiang pat kum ka bainong kaba kham khraw ha ka jingim kaba ha bneng.

Ka jingmut jong ka jinglen lade.

Ngan ym klet ia kawei ka khynnah kaba kyrteng ka Grace. Ka la ioh jingkylla ka bamut mynba nga dang trei ha ka Balang Dale Presbyterian. Naduh kata ka por, ka dohnud jong ka ka don ha India. Ha kawei ka sngi ka kmie jong ka ka la iathuh ba kan leit pynthied sopti Kud thymmai ia ka, namar kawei kaba ka ju phong ka la rim eh ba ka la phong la 6 snem ei ei. Hynrei ka Grace ka la kyrpad ia ka kmie ban shu al noh ia kita ki pisa kiba ka mut ban thied Kud sha ka, ka da iathuh ba kan dang phong ia kata ka Kud ka barim sa shi tlang. Ka kmie kala ai bad ka Grace ka la phah ia kita ki pisa sha ki Mishoneri ha India.

Shuwa ba ngan mih na Dale, ka Grace ka la iohpang. Hapdeng, ka jingthlah pang ka Grace kala pynkular ia ka kmie ban die ia ki jain jong ka baroh bad ban phah ia ki pisa katba ki mih sha India. Ka kmie ryngkat ki ummat ka la kular ia kata. Ko ki lok nga kwah ban ieng hajan ka khet ynda ka Grace kan ioh iala ka bainong namar ka dohnud jong ka ka don ha India bad ki pisa jong ka ki bud shata. Hato phi sngewthuh ia kaba kum kane ka jinglen lade. ?

Ki ioh bainong mar katjuh

Tharai lada u khynnah u bap hapoh um, mano ban ioh bainong ia ka jingpyllait im ia uta u khynnah. hato dei uto uba nangbat ia u tyllai najrong ne uto uba hiar shapoh

pung um? ne baroh ar?. U Blei u ong ba kin ioh mar katjuh. Uto uba bat tyllai najrong khnang ban pynlah ia uwei ban hiar sha trai u don hok kumjuh kum uto uba da hiar. Kumta phi lah ban ym leit ialap dalade hi. Hynrei phi lah ban phah bujli da uwei pat lada phi ai da ka pisa, ka bainong jongphi kan long kumjuh kum uto uba leit da lade.

Hato phi la leh aiu ?

"U Blei ula ieit katta katta ba u la ai". U la ai ia la u Khun. U la ai ia ka jingai babha tam na bneng. Phi pat phi la ai aiu? Hato phi la ai ia lade? Hato phi la ai ia la ki khun, hato phi la duwai? Hato phi la ai da ka pisa? Aiu phi la leh na ka bynta kito ki jaka kiba dang sah dum ?

U John Chinaman.

Katba U John Chinaman u dang ieng hajan uwei u briew uba len ba don U Blei, la kylli ia u kumne: "John Chinaman kaei kaba men leh nyngkong eh ynda me poi sha bneng?."

U John Chinaman u la jubab: "Ynda nga poi ha Bneng nyngkong eh ngan iaid iaka surok ksiar jong ka Bneng haduh ban da shem ia u Nongpynim, bad nangta ngan dem bad mane ia u ba ula pynim ia nga".

"Kaba dei" la ong u len Blei. "Nangta men leh sa kumno? "Nangta" la ong U John Chinaman "ngan iaid ia ki surok bneng haduh ba ngan da shem ia u Mishoneri uba wan ialap nyngkong eh ia ka Kospel sha ka ri jong ngi. Ngan bat khak ia ka kti bad ainguh ia u na ka bynta ba ula don kti ha ka jingpynim ia nga".

"Nangta men leh sa kumno de?", la kylli biang u len Blei. Ynda kumta u John Chinaman ula jubab "Ngan wad biang ha ki surok bneng haduh ba ngan da shem ia u briew uba la ai pisa khnang ba u Mishoneri u lah ban wan, ngan bat ia ka kti jong u bad ngan ainguh ia u na ka bynta ka jingdon bynta jong u ruh ha ka jingpynim ia nga. Dei ha kane ka jubab ba u len Blei ula phet iamrem noh.

Paralok, hato yn ym don mano mano na kiwei ki jaka ka pyrthei ki ban wan ai khublei iaphi ha bneng? Hato phin shu long marwei? Lait noh tang ki katto katne kiba ha ing bad ki lok jongphi?

Nga iai mut dur katno kan long ka jingkmen ia nga ha Bneng ynda haba da ki byllien bah ki dohiong, ki dohstem bad ki dohlieh, ki ban kmen ia nga bad ai khublei da kaba ong "Ngi poi ha Bneng namar jongpni, phi la pynkhih ia ki samla ban wan, phi lum pisa ban phah Mishoneri. Phi wan ialap sha ka ri jongngi. Mynta ngi kwah ban ai khublei iaphi ia kata ka bynta ba phi don na ka bynta ka jingpynim ia ngi." Kata kein kan long ka jingkmen ba khraw tam jong nga.

To ai katba kum ki jingai U Blei, ioh ba U Blei un ai katba kum ka jingai jongphi.

LYNNONG 6

Ki lai tylli ki bynta ba ka hukum U Khrist.

Ha ki lai tylli ki bynta kiba kynthup hapoh ka hukum U Khrist ngi ioh ;ia ka dur kaba iadei bha na ka bynta ka kam ialap ha kane ka juk. Ia ;kine ki bynta ngi shem ha kine ki ktien kiba shai. (1) Khmih (2) Dwai bad (3) Leit.

KHMIH

"Phi phim ong ba sa saw bnai kan long ka aiom ot ? Ha khmih nga ong haphi. To khmied iala ki khmat, to jngoh ia ki lyngkha, naba ki la byrlieh lypa ia ka aiom ot" (Ioannis 4 ; 35).

Da ki hajar ki para Khristan kim tip lane kim iohi ia ka jingdonkam. Kumta ki pynlut bun bah ka spah ha ki jingtei ia ki ingmane bad kiwei ki tiar ki tar, katba da ki millian ki mynsiem kim shym ioh lad ban iohsngew ia ki

Kospel. Ah ba ngin da nang ban peit lyngba da ki khmat U Jisu Khrist, ngin ai ia ki phon ym sha ki jingtei mawit ia ki skul theology kiba itynnad hynrei ha ki mynsiem jong ki briew.

Ah to ai ba ngin khmih ym kum ha ki por ba la leit noh to ngin iohi ia ki hajar ki bym pat iohsngew ia ka Kospel. Ai ngin sngew ia ka "Ktien U Trai bad iohi ia ka jingkyrkieh jong ka Kam". Ha khmih nga ong haphi, to khmied iala ki khmat, to jngoh ia ki lyngkha naba ki la byrlieh lypa ia ka aiom ot" (Ioannis 4 : 35)

Lada phi la iohi ia ka jingkyrkieh ka kam ha ka por ih kha, phi lah ban sngewthuh haduh katno ka jingdawa jong ka kam. Katno ka dawa kyrkieh ban ioh ia ki nongtrei. Balei ka long kumta ? Ka daw ka long ba dei ban ot ha kajuh ka por ih lymda kumta u kba u duh ei noh.

Ka long kumta bad ka lyngkha jong ki mynsiem ruh. Kane ka juk jong ngi ka lah ban lalap tang ia kane hi ka juk. "Namarkata, ia kaei kaba me dei ban leh to leh noh kloi." Lada ki nongtrei kim leit kyrkieh shisyndon kata kane ka jaidbynriew kan iap lehnohei.

Kane ka lah ban long ka lad kaba khatduh ba ngi lah ban pyni katno ngi ieit ia U Trai Jisu. Don na ngi ki ban khlad noh tang khyndiat por, "namar ka miet ka wan bad ym don ba lah ban trei." Ia kiba bun na ngi "ka sngi ka la jan sep noh." Don kiba im tang na ka bynta ialade. Bad ia ki snem jong ki la niew mynta. Pynban kim shym la pynpaw ia la ka jingieit kaba ishongdor ia U Trai Jisu. Ah to ai ba ngin kyndit bynriew bad trei noh ioh ba ka lad jong ngi kan kut noh. To ngin khmied la ki khmat ha ka kyrteng u Trai, bad peit ia ka jingot kaba la ih bha !

DWAI

Ha ka jingpyrkhat briew kane ka kam ka long ka bym i lah long. Ki bymngeit ha U Blei ki don bun bah mynta ban ia kaba ki don ha ki spah snem kiba mynshwa, wat haba ngi la lalap la katta por ruh. Haba kumta ngin leh

kumno ? Uwei ula jubab—"ngi donkam pisa," to ngin lum da ki millian tyngka nangta ngin sa ialap ia ka pyrthei." Uwei pat ula jubab - "ngin donkam ki briew, ai ia ngi ki briew bad ngin sa pyndep ia ka kam ka jingialap ha kane ka juk." Hynrei ko ki lok, kata kam dei ka rukom U Blei. Ym dei tang da ka pisa lane da ki briew ba ngi lah ban leh ia kane.

Pyrkhat ia kane : "Ka lyngkha ka bun, hynrei ki nongtrei ki khyndiat." Hangne ka don ka jingeh jong ka kamram, ka jingot kaba khraw bad ki nongot ki duna. Hynrei sngap aiu U Kynrad u ong, "Namarkata to kyrpad ia U Trai ka jingot, ba un phah noh ia ki nongtrei sha ka jingot jong U" (Mathaios 9 : 37-38).

Ha ka jingshisha dei mynta ba ngi don bun bah ki nongtrei. Bad nga mut ia ki nongtrei ki bym iadei bad ka kam. Namar kim shym la tip kaei kaba ki la dei ban leh, lymne kumno ba kim shym lallum ia u kew ba la ih bha. Namar da ka jingstad theology ba mynta bad da ki jing pyrkhat shakri paitbah ki la pyrshang ban leh ia kaei kaba kim dei ia ka ban leh. Ha kawei ka liang lada ki la leh ia kaba dei kin jin da la long ka jingkyrkhu kaba khraw ia ki paidbah bym lah niew. Te namarkata, ka kamram jong ngi mynta ka long "ban dwai ia u Trai ka jingot ba un phah noh ia ki nongtrei. Bad haba U Blei u phah ia ki briew, U phah da kiba kynsai. Kane ka long ka buit - kata ban dwai.

LEIT.

Sha ki jaid bynriew.

'Namar kata kein to khie da leit noh maphi, to pynlong synran ia ki bynriew baroh" (Mathaios 28 . 19)

U Nongleit Kurim (U Jisu Khrist) u dei ban ioh ha ka Hima jong u ban don katto katne ki briew na ki jaid ktien bad ki jaid bynriew baroh. "U paitbah byllien, ia uba uno uno um lah ban niew, na ki kynja bynriew bad na ki jaid bad na ki paidlang bad na ki thylllej baroh, ba ki da ieng ha khmat kata ka khet" (Jingpynpaw 7 : 9) Ia kane la kren

shai ha ki Kam 15 : 14 "Ba U Blei ula leit khmih ia ki Jentil, ban shim na ki u paidlang ia ka kyrteng jong u." Kumjuh ruh ngi shem ha U Markos 13 : 10 ia kine ki kyntien iathuhlypa : Te ka dei shuwa ba yn ialap ia ka Kospel ha ki kynja bynriew baroh" ryngkat bad ka jingkular ha U Mathaios, "Ynda kumta kaba kut kan wan kein." Namarkata, "balei phim iathuh (shaphang U Jisu) khnang ba U lah ban wan noh kum u Syiem ? U Paul u iathuh ba ki jingthmu jong u ka long, "ban ialap ia ka Kospel sha ki ri kiba sha lyndet." (2 Korinth 10 : 16) Ka Plan u Jisu ruh ka long ha kane ka-juh ka dur. Haba ki synran ki la ia ong ha u "Baroh ki wad ia Me," ka jubab kaba ula ai ka long" Ia ngin ia leit shawei pat sha ki shnong kiba marjin ba ngin ioh ban ialap hangta ruh" (Markos 1 ; 35-39). Bad ha U Lukas 4 : 43 u nang kren kham shai shuh shuh" Ka dei ia nga ban ialap ia ka Kospel ka Hima U Blei ha kiwei pat ki shnong ruh, namar ia kane khnang la phah ia nga." Nangta ha Ki Kam 1 : 8 ula thung shai kdar iangi sha ka kam ialap ia ka pyrthei kaba iar, da ki kyntien kiba u la ong "bad baduh ba kut ka pyrthei."

Namarkata, kane ka dei ban long ka jingiohi jngai jong ngi. Ym tang ha ka jaka kaba la don lypa kiwei, hynrei ha kaba ym ju don ba trei, "ha ki jaka kiba ym shym pat la pynbna ia ka Kyrteng U Khrist" "Sha ki ri kiba sha lyndet."

2. **Sha uwei pa uwei.**

"To leit sha ka pyrthei baroh bad to ialap ia ka Kospel ha ki bynriew baroh" (Markos 16:15).

Kane ka long ka jingkitkhlieh bad ka kamram jong ngi ia la u para briew. "Haba nga ong ha u bymman, men iap shisha; bad men ai jingmaham ia u lane mem kren ban maham ia u bymman na ka lynti bymman jong u, ban pynim ia ka mynsiem jong u; uta hi u riewbymman un iap ha la ka jingleh bymhok; hynrei ia ka snam jong u ngan pan na ka kti jong me" (Esekial 3:18). Phin ong kumno shaphang ka kamram jong uto u briew uba iohi ia uwei u matlah uba iaid

sha tmier ka riat haba um pyrta ban ai jingmaham, lane ia uto uba iohi ia u briew uba la jan ngam jyllop ha um bad u bymsuidniew ia ka ban iarap ia u lane uto uba iohi ba la jan plub ka iing bad u bym pyrta briew?

Mynta ngi don ha khmat jong ngi la ka jingkitkhlieh ia la u para briew. Bad kane ka jingkylli, "Hato nga long ma nga mo u nongsumar ia u para jong nga?" ka dawa ba ngi dei ban jubab. Bad ki kyntien "ha ki bynriew baroh" ki long ki jong U Kynrad jong ngi. Kumta ngi dei ban phai sha ka jingiohi jngai jong u Dr. A.B.Simpson, uba la thoh:

"Da ki spah hajar ki mynsiem ha la ka sngi
Ki nang khlad noh napdeng jong ngi,
Sha jingpynrem khlem u Khrist U Trai:
Khlem jingkyrmen bad khlem jingshai,
Ha jingdum ka mynsiem khlem tip i'U Blei
Ki la nang leit sha jingiap ei."

Ko paralok phin leh kumno ia ka hukum u Trai ? Ka hukum kaba la shai kdar, hynrei phim shym kner la ka kti ban leh ei ei. Haba pdiang ia ka pla jingainguh phi pynhap tang ia i jingai i barit da ita phi shu sngewhun lade ba phi la leh ia ka kamram. Pynban phi pynlut shibun ia lade hapoh ka shitaiew.

Ko Balang U Khrist, phan jubab kumno,
Ynda ha ka sngi bishar ba shyrkhei,
Kin tei pop ba pham shym leh ei ei ?

Haduh katno phi la kynshew ia ka spah jongphi ha bneng ? Hato ka spah jong phi ka don ha Bank, ha kaba phi dei ban sa iakhlad ha kawei ka sngi ? Ne phi la pyndonkam lut tang na ka bynta ia lade? Lada ka long kumta phin leit bneng kum u briew uba duk. Yn ym don u ban ai khublei iaphi, namar ba phim shym la kynshew spah da kaba pynlut ha ka kam ialap. U Blei u iarap ba ngin lum spah ha bneng da kaba ngi ai sha ka Kam ialap iala ki para mynsiem hangne. U ong "wat kynshew phi ialade

ka spah ha ka khyndew, hynrei to phin kynshew ka spah ialade ha bneng." (Mathaios 6:19) Kane ka dei ka hukum jong U Jisu, hato phi kloi ban kohnguh?

Paralok, nga la leh ia ka kamram, nga la ai ia ka khubor Ka jingkitkhlieh bad mynta ka shong sa ha phi. Phi mut ban leh kumno ia la ka bynta? Lada phi mon phi lah ban Khmih bad ban dwai. Bad lada phim lah ban leit da lade hi ruh, hynrei phi lah ban shu ai khnang ban kyrshan ia kito kiba U Blei ula khot ia ka ban leit ialap sha ka Pyrthei.

LYNNONG 7

Kumno ngin pynphriang ia ka Kospel ha kane ka juk jong ngi ?.

Ngan shim na u Markos 13:10, ka dkhot kaba ong— "Te ka dei shuwa ba yn ialap ia ka Kospel ha ki kynja bynriew baroh".

La nga kwah ban batai kham bniah ia ki bynta kiba donkam jong kane ka dkhot, hynrei mynta ngan shim tang ia kawei ka ktien, bad kata ka long ka ktien "ialap"

Nga hi nga ngeit ba ka jingthmu u Blei ka long ba ki briew ki dei ban ioh ia ka ktien u Blei bad ban iohsngew ia ka Kospel ha la ka ktien jong ki hi. Pynban (haduh ka snem 1974) dang don kumba 2000 ki jaid ktien kiba ym shym pat iohlad ban pynwan sha ka ktien jong ki wat tang kawei ruh ka bynta na ka Ktien u Blei.

Phi hi phi tip ba phi la iohlad ban long khristan kumne na ka dew ba phi la ioh shuwa ia ka ktien u Blei ha la ka jong ka ktien. Ka Bible ka ong "Ka Jingngeit ka jia na kaba iohsngew, bad kata kaba sngew da ka ktien U Blei kein." Namar kata, kumno ngin khmih lynti ba ki briew kin ngeit lymda ki ioh shuwa ia ka Ktien u Blei ha la ka jong ka ktien ?

Haba ïit ia ka daw kaba la wan rah ia ka jingpyntymmai niam (Reformation), phi lah ban ong ba dei ka jingialap u Martin Luther. Hynrei ha nga hi shimet ngam ngeit ba ka dei kumta. Nga ngeit ba dei ki kot, kiba u la thoh kumba 100 tylli bad kiba u la pynphriang kylleng ka ri Europe (Iurop) kiba la wan rah ia ka jingpynthymmai niam.

Ha kine ki sngi ka don ka jingroi kaba stet ha ka jingnang pule kot. Ki don lai millian ki briew ha ka pyrthei kiba thymmai ha kaba nang ban pule kot hapoh ka shi taiew.

Ki Kommumist ki don ka Jubab.

Haba haduh kat tei ka jingroi ha ka jingnang pule kot hapdeng ki briew, ka jingkylli ka mih — kaei kaba kin pule ? Pynban dei ki Kommunist kiba don ka jubab namar ki tip ia ka bor jong ka jingthoh jingtar.

Phi ju tip ba ki Kommunist ki shon ar lyngkdop ki jingthoh na ka bynta i wei pa i wei i briew ha ka pyrthei hapoh ka shi snem ? kumta ki kop ba dei da ka bor jong ki jingthoh ba ki la ioh klun ia ka ri shaina hapoh ka jingsynshar Kommunist.

Ha ka jingwad ka United Nations (Ka Seng synjuk lang k i ri ka Pyrthei), ka shem ba dei ka Russia kaba pynmih bun eh ki jaid kot ha ka pynthei, ka pynmih 60,000 jaid ha ki kyrteng kiba iapher ha ka shi snem. Ka Japan kaba pynmih 24.000 jaid ka wan ba ar. Bad ka India kaba pynmih 18,000 jaid ka wan ba saw. Dei ka Russia kaba ngeit eh ha ka bor ka jingthoh.

U Ksiew jong u Mahatma Gandhi, u la ong ia kine ki ktien ha Los Angeles, "ki Mishoneri ki la hikai ia ngi ban nang ban pule, hynrei dei ki Kommunist kiba la ai ia ngi ia ki kot pule". Haba pyrkhat ia katei ka jingong, ngi lah ban kylli, balei ba ki mishoneri kim ai kot pule ? ka daw ka long namar ba ki balang kiba phah ia ki kim shym la iohi jngai ia ka jingdonkam ban ai ia ki atiar ha ki kti jong ki.

Ki Jehovah Witnesses ki trei bha

Tip phin ngeit ne em haba ngan lathuh iaphi ba ki kynhun kiba hikai bakla ki trei bha la ka kam.

Napdeng ki seng niam baroh dei ki Jehovah witnesses kiba don ka Press shon kot kaba khraw tam ha ka pyrthei. Bad kumta ki kot khubor jong ki ki saphriang bha sha kylleng ki ri hapdeng ki briew ki ba nang pule phareng.

Phi lah ban kylli hato ki Jehovah ki ioh kheit soh ei ei na kine ki jingshon kot jong ki ? Ai ngan lathuh iaphi ba shisien ki Jehovah Witnesses ki la pynbaptis haduh 7,136 ki briew ha nongbah New York (jong ka Amerika).

Kumta kawei na ki jingduna ki balang khristan ka long ba kila pynlut bun ki pisa ha ki jingtei bad pynlut duna ha ka bashon ia ki khubor ialap. "Ka Kospel ka long ka bor u Blei ban pynim"

Ka World Literature Crusade

(Ka Seng ialap ia ka pyrthei da ki jingthoh).

Balei nga sngewtynnad eh ia ka World Literature Crusade, ka long ba ka pynbeit ban leit sam ryntih ia ki trak ne ki khubor ialap kiba la shon, ha man la ki ing ha kito ki ri kiba ka trei.

Ia kita ki kot lyngkdop la shon hi ha kito ki ri ba ki dei ban sam.

* [Ha India, ka seng India Every Home Crusade, ka long ka tnad jong kane ka Seng World Literature Crusade. Bad ha ka jingtrei jong kane ka seng, da ki millian ki briew ki la ioh pule ia ki trak bad da ki hajar pat ki la pdiang ia u Jisu. Kumta wat ha ki shnong kiba ym ju don Khristan mynta ki la don khyndiat. U nong pynkylla khasi ia kane ka kot u la lap da lade hi ia kiba kum kita ki Khristan ba dang lung ha ka jylla west Bengal, bad ba kim pat don wat tang i trep ban long jingiaseng bad kim

pat don lum jingtep, ban tep lada jia ba don ba iap napdeng kiba la ngeit.

Wat ha ka ri khasi-jaintia jong ngi ki don bun bah kiba la shem ia ka jingkylla ka bamut bad ka jingkyrkhu mynsiem de lyngba ki trak bad jingpule Baibl da ka dak jong ka tei ka seng, khamtam ha ki nongkyndong]. * * *

Na kata ka daw ka jingthoh ba la pynphriang ka long ka lad trei jong u Blei ha kine ki por jong ngi.

U Jisu u phah ban ialap sha "ki bynriew baroh." Bad ka lad ba bha tam ban ialap sha ki bynriew baroh ka long ban leit man la ka ïng. Haba kumta ki nongialam jong ngi ki la dei ban lum ia ki kynhun jong ki briew kiba mon bad phah ban leit ai ia ki khubor ialap man la ka ïng. Kata ka la long ruh ka rukom trei u Paul, kat kum ka ktien u Blei. To u Blei un iarap ia ngi ban ban leh ia kaba ngi lah.

LYNNONG 8

Ki Motto ka kam ialap.

"Phi dei ban leit lane phah bujli da uwei pat")(Oswald
"Kane ka pateng bynriew ka lah ban ialap tang)(J. Smith
ia kane ka pateng bynriew".

"Lada U Blei u mon ia ka jingialap ia ka pyrthei, bad phi kyntait ban kyrshan ia ka kam: phi la pyrshah ia ka mon U Blei" — Oswald J. Smith

"Pyrshang ia kiei kiei ki bakhraw na ka bynta U Blei,
Khmih lynti ia kiei kiei ki bakhraw na U Blei"
William Carey.

---

* ka jingthoh hapoh braket ka long ka jingpyndap jong u nongpynkylla Khasi.

"Ka Balang ka bym ialap kan sah tang ka dak ba ka la don shisien"

"Balei kiwei kin iohsngew arsien ia ka Kospel ha shuwa ba kiwei kin iohsngew tang shisien" — Oswald J. Smith

"Ai kat kum ka jingioh jongphi ioh ba U Blei U pynlong ia ka jingioh kat kum ka jingai jongphi" — Peter Marshal

"Mynta ai ngan ing duh khoit na ka bynta U Blei"
— Henry Martyn.

"Shuh shuh pynban, Ah Blei jong nga, ban trei, ban lam kthang, ban shah shitom shuh na ka bynta jong Me"
— Francis Xavier.

"Ngi lah ban ai khlem ka jingieit, pynban ngim lah ban ieit khlem da ai".

"Ym dei, katno na ka pisa jong nga ngan ai sha U Blei, hynrei katno na ka pisa U Blei ngan bat na ka bynta ialade?".

"Ka kamram ba kongsan tam jong ka Balang ka long ka jingialap ia ka pyrthei."

"Phi don kawei ka kam ha ka pyrthei-ban pynim ia ki mynsiem"— John Wesley.

"Ka Balang kaba sangeh ia ka jingialap, badien shipor kan ym long shuh kaba ialap"— Alexander Duff.

"Tang U Khrist marwei uba lah pynim ia ka Pyrthei, hynrei U Khrist um lah pynim marwei ia ka pyrthei".

"Hato ngi dwai 'Wan ka Hima jong Me' hynrei ngim juh ong, 'Nga hangne, Trai Phah ia nga ?"

"U Blei u don tang u wei U Khun bad u pynlong mishoneri ia U"— David Livingstone.

"Katba dang don da ki millian kiba khlem ka Ktien U Blei bad khlem pat tip ia U Jisu Khrist, ka long ka bymlah ia nga ban pynleit lut ia la ka por bad ka bor sha kito kiba la ioh baroh ar"— J.L.Ewen.

"Ka Kam kaba nyngkong e h jong ka Balang baroh kawei ka long ban ai ia ka Kospel sha ka pyrthei baroh kawei".

"Balei ba kito ki khyndiat ngut kin ial iohsngew ia ka Kospel haba dang don bun ki bym pat ju iohsnew wat tang shiwat ruh"— Oswald J.Smith

"La jied lypa ia nga ban pynbna ia ka khubor, khlem khein ia ka dor ba ngan siew"— Zinzendorf.

"Ngam khuslai hangno lane kumno nga im, lane ki jingeh kiba kumno nga la iaid lyngba, khnang ba ngan ialam ia ki mynsiem sha U Khrist"— David Brainerd.

"Phim lah ialeh ia U Blei ha kaba ai"— Oswald J.Smith
"U Blei Un ym kitram na u briew".

"Nga la don ka jingiohi jngai bad ngam lah ban im tang na ka bynta iade.

Ka jingim kam don dor ei ei lymda nga ai ialade baroh"— Oswald J.Smith.

———

Printed at Scorpio Printers, Shillong-10,000